

65. évf., 2011. III. 10., ára 50 dinár

9

Jó Pajtás

A tavasz hírnöke:

Leánykökörcsin

Gergely József felvétele

Szűcs Imre, 1935–1991

Húsz évvel ezelőtt villámcsapásként érte a hír szerkesztőségünk nönápozó munkatársait: nincs már velünk kollégánk, tegnap még apróságokon vagy éppen sorskérdéseken vitatkozó, mindig mást akaró, örök igazságot kereső költő barátunk, lapunk irodalmi rovatának sokéves szerkesztője, Szűcs Imre.

Udvarnokon született 1935. ápr. 25-én, s íme, mit ír róla a Jugoszlávai Magyar Irodalmi Lexikon: költő, publicista, műfordító. – Az elemi szülőhelyén, a nyolcosztályos gimnáziumot (1954) Becskereken végzi. Az újvidéki Tanárképző Főiskolán (1956) biológia-testnevelés szakos tanári, majd a Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén általános iskolai (1964), majd középiskolai tanári (1976) oklevelet szerez. – 1958–1961: Magyarittabén biológia-testnevelés szakos tanár, 1961–1980: a Magyar Szó munkatársa, szerkesztője, 1980–1991: a Jó Pajtás irodalmi rovatának szerkesztője.

Megjelent könyvei: Papírsárkány, gyermekversek, Újvidék, 1974; Földig ér a felhő

lába, gyermekversek, Újvidék, 1980; Fekete szárnyú szél, versek, Újvidék, 1981; Fecskebölcso, gyermekversek, Újvidék, 1984; Kölyökkérülőben, gyermekversek, Újvidék, 1988.

A szomorú évfordulóról Szűcs Imre néhány gyermekversével emlékezünk meg.

Megmaradni volna jó

Virágnak lenni volna jó,
kikelet nyitónak,
madárnak lenni volna jó,
égbe szárnyalónak,

madárnak lenni volna jó,
pacsirtának, csíznek,
de megmaradni volna jó –
tisztá forrásvíznek.

Aki tudja...

Aki tudja, hogy a mag,
az esőtől mért dagad.
Aki tudja, hogy a fű,
mikor gyöngyös levelű.
Aki tudja, hogy a fa,
virággal nem tűzifa.
Aki tudja, hogy a kéve,
mit és miért ad cserébe.
Aki tudja, hogy a pék,
mivel tölti idejét.
Aki tudja, hogy a föld,
szemhatárig mikor zöld. –
Azt is tudja, hogy az ég,
mikor fényes, s miért kék!

Áradás

Árad a víz, árad,
Messzeségre ront,
Tördeli a fákat,
Gátakat is bont,
De ha visszavonul,
Eloszlik a gond,
Fénylő fűsapkát tesz
Fejére a domb.

Ballada

az ég falán
rést ütött
parittyakő
eltalált
egy riadt röptű
pacsirtát
kezemre csöppent
a vére
és recsegve-
ropogva
vállamra omlott
a magasság
most se ég
se dal
se madár
csak az a sok
súlyos kavics
húzza a
zsebemet

Gen érdekes iskolán kívüli órájuk volt a szabadkai J. J. Zmaj iskola 1. c osztályos tanulóinak. A múlt héten ellátogattak a Népkörbe, ahol Ledenyák Andrea divattervező vezette a foglalkozást. Először egy bohócjelmez rajzát színezték ki, majd két csoportban folyt tovább a munka. Az egyik csoport tagjai álarcot készítettek, a másik csoportnak meg Andrea az arcfestést mutatta meg. A foglalkozás végére mindenki elkészült a különleges álarcával és a sajátja is ki lett festve. Két nap múlva a Városi Múzeumba látogattak, ahol a foglalkozás témája az arcfestés volt. Az idő arcai – Portrét a Városi Múzeum Művészeti Osztályának gyűjteményéből című kiállítás kapcsán. A játszóházat Kanyó Janovics Erika jelmeztervező vezette. A gyerekek nagyon élvezték a foglalkozást, hisz kipróbálhatták, milyen is arcra, kézre, kézfejre festeni.

Arcfestés gyerekmódról

...és felnőttmódról

Színezik a bohócot

Egy arc a sok közül

Télűző-tavaszcélzó farsangi felvonulás

A farsang szó hallatán szinte mindenkinek az álarcosbál, a táncos multságok hangulata, a jelmezes fölvonulás jut eszébe. A 15. századból is maradtak följegyzések álarcviselésről, ál-latalakoskodásról, egy 17. századi krónika pedig a következőképpen vélekedik a farsangról: „Az ördögnek szánt ünnep ez, az esztendőnek olyan időszaka, amikor az emberi bolondságok törnek elő. S úgy tetszik, mintha az emberek szégyellnék kicsapongásaikat, ezért rejtik ábrázatukat álarc alá.”

A farsang a tél és a tavasz küzdelmének szimbolikus megjelenítése is egyben: a tél búcsúztatója és a tavasz várásának ünnepe. Nem más ez, mint téltemetés. Felöltöztetnek egy telet jelképező szalmabábut, és nagy dirrel-durrall sok tréfával, mókával elégetik azt.

*Ez a krumpli nem az orrom,
bár most az orromon hordom,
farsang van, jó tréfa az,
ha a zsűri rám szavaz.*

*Bohóc vagyok én a bálon,
a táncot is megpróbálom.
ha nagy cipőm fenn akad,
a publikum rám kacag...*

*A földj egy dobostorta,
bohócnak való az az volna,
hogyha talán megnyerem,
lisztes számmal lenyelem...*

Donkó Sándor Bohóc című versének a főhőse egy bohóc, az óbectesi Samu Mihály iskolában is többen bohócnak öltöztek a farsangi

fölvonuláson, de volt ott boszorkány, orvos, varázsló, pillangó, kalóz, Piroska, kísérettségiző, főszakács, boszorka, cigánylány...

A „publikum” nagyon élvezte a fölvonulást, jókat nevetett a maskarát viselő nebulókon. Nem torta volt ugyan a földj, de mindannyian, nagymamák, szülők, ismerősök, aki kíváncsiak voltak a farsangi fölvonulókra, jól szórakoztak a tréfás jelmezekben, zajongó gyerekeken, mert zaj az volt: fülsiketítő! Mindenképpen el akarták úzni a fagyos telet. Igaz, hogy nem voltak hét-százezren, mint Rióban, csak háromszázan, de jó buli volt! Az ünnepség fénypontja a szalmabábu elégetése volt az iskolaudvarban, jelezve, hogy az összesereglettek véget kívánnak vetni a télnek.

Koncz Erzsébet

Az ország, ahol élnénk

A modern világnak köszönhetően ma már nem probléma megismerni a távoli országokat, a különleges tájakat vagy a színes kultúrákat. Ott az internet, a televízió, ahonnan rengeteg érdekességet hallunk a világról, a szerencsésebbek pedig akár személyesen is átélhetik az idegen országok hangulatát, s kialakul bennük egy kép, hogy milyen is lehet ott élni.

A Miroslav Antić iskola hatodikosai, **Fehér Veronika, Korhecz Réka, Szeles Réka, Szalai Natália** és **Gadzúr Nikola**, valamint a hetedik osztályos **Körmendi Éva-Linda, Lévai Tamás** és **Sörös Gergely** mesélnek arról, melyik az az ország, ahol el tudnák képzelni az életüket.

Éva álomországa Japán. Mint mondja, elbűvöli és inspirálja a japánok különleges kultúrája, valamint rajong a mangákért (japán képregény) és az animékért (japán rajzfilm).

– Nálunk nem ismertek a mangák, de én nagyon szeretem őket, szerintem a történetek egészen különlegesek, és a modernebb zenéiket is szoktam hallgatni. A japán kultúrában a teaceremóniák is nagyon tetszenek, mert az azt mutatja, hogy élvezik az életet, a dolgoknak megadják a módját, nem engednek a stressznek és tele vannak tisztelettel. Az interneten is elég sokat olvastam Japánról, egyszer szeretnék elmenni oda, sőt élnék is ott. A kimonók, harcművészetek világa ez, és nekem nagyon tetszik.

Szeles Réka Olaszországot tartja a legszébbnek.

– Én még sosem jártam Olaszországban, de a szüleim egy időben sokat utaztak oda és nagyon sokat meséltek nekem róla, az ottani tájakról, városokról, ezért azt gondolom, hogy jó lehet ott élni, és az emberek is kedvesek. Nagyon tetszik a nyelv is, az emberek stílusa és a divat. Persze önmagában ennyi nem elég, hogy ez legyen a leg-leg ország, de mégis van benne valami, ami miatt szívesen eltölténék pár hetet vagy még többet egy tengerparti városban, hogy közelebből megismerjem az ottani embereket, a kultúrájukat, szokásaikat.

– Szerintem az dönti el, mit gondolunk egy országról, hogy mit hallunk róla, vagy személyesen mit tapasztalunk. Nekem Ausztria az, ahol el tudnám képzelni az életem, többször is jártunk már ott – mondja Korhecz Réka. – Az emberek ott sokkal jobban odafigyelnek a környezetre, sokkal nagyobb a tisztaság, másrészt pedig ott vannak a hegyek, ahol lehet sielni, tiszta a levegő és gyönyörű a táj. Szerintem az ott élők nagyon kedves és segítőkész emberek lehetnek. A kultúrájukról még nem nagyon sokat tudok, habár például ott volt Mozart, őt mindenki ismeri. Valószínűleg egy kis hegyi faluban élnék, legelő és tiszta levegő venne körül.

Gergő Spanyolországban, a bikaviadalok hazájában tudná elképzelni az életét.

– Sok sportolási lehetőség van ott, például a fociban. A Real Madrid játékosok lennék, és Madridban élnék – osztja meg velünk vágyait Gergő. – Persze egyéb dolgok is fontosak, például milyenek a városok, az épületek stílusa, milyen ételeket esznek, vagy melyik nyelvet beszéljük. A tévében láttam néhány műsort, ahol bemutatták Spanyolországot, de az interneten is utánanézttem, milyen lehet ott az élet. Persze fotókból, tévéből nem lehet megismerni egy országot, de bennem szép kép alakult ki róla, sőt elvarázolt, és elég lenne másfél év, hogy jobban megismerjem az ottani kultúrát.

Natália számára Kanada a legjobb hely.

– Vancouverben él az egyik unokatestvérem, és amikor az interneten keresztül beszélünk velük, akkor mindig sokat mesélnek az ottani életről, meg hogy merre jártak, mit láttak. Én azt veszem ki a szavaikból, hogy nagyon jó lehet ott élni. Még nem jártam ott, de nagyon szeretnék egyszer kilátogatni. Utánanézttem egy kicsit Kanadának, sok szép helyet láttam a képeken. Szerintem ott egészen másként élnék az emberek, segítőkészek és több a lehetőség is, meg hát az angol a hivatalos nyelv, tehát könnyű lenne másokkal beszélgetni. Én szívesen élnék Kanadában.

Nikola szerint Amerikában lenne jó élni, pontosabban San Diegóban. Ott él a nagynénje és két unokatestvére, a nagymamája pedig minden évben kiutazik egy kis időre hozzájuk, így első kézből hallhat az ottani világról.

– Szerintem ott nagyon szép minden, közel a tenger, jó az idő, és tetszik, hogy kisebb városnak számít, meg persze az is jó, hogy ismerjük a nyelvet. Valószínűleg akkor is nagyon tetszene, ha nem ott élnének a rokonaim. Egy ország megismeréséhez biztosan kell négy-öt év, de nekem a mamám nagyon sokat mesél róla, és a tévéből is sokat megtud az ember. Szerintem sokkal biztonságosabb és jobb ott az élet, nincs szegénység, és odafigyelnek a környezetükre.

Veronika álomországa Horvátország.

– Kétszer már jártam ott, nagyon szeretem a tenger illatát és az ottani tájat, meg hogy a sziklás részeken is állnak házak, sőt szívesen élnék akár valamelyik horvát szigeten is. Sokat hallottam már Horvátországról, bár én magam sosem néztem utána. Szerintem egy ország megítéléséhez hozzátartozik a zenéjük, az ételek, hogy milyenek az emberek, hogyan élnék, hogyan viselkednek egymással. Talán a nyaralás alatt nem lehet teljesen megismerni egy országot, de azért a családdal bejártuk a környéket, és amit láttam, nagyon tetszett, meg a nyelvüket is ismerjük.

– Legszívesebben a Hawaii-szigeteken élnék – kezd bele Tamás. – Nagyon szeretem a tengert, és az emberek ott valahogy lazák, nyugodtak, nem olyan rohanós, stresszes az életük, mint itt nálunk. Talán még a gazdagabb országokban élhetnek így. Lehet, hogy szőrfoktatóként dolgoznék, és élvezném a napsütés. Nagyon tetszik az egzotikus kultúrájuk, a szép tájak, a házak, a zene, az ételek, a hawaii estek, mindennek egészen különleges hangulata van. A tévében is sokat mutatják a szigeti életet, ha pedig valami külön érdekel, megnézem az interneten.

Sztojánovity Livia

Páncélos óriások

A régi útleírások olvasói számára csak a Nílus egyiptomi szakaszát benépesítő krokodil számít „igazi” krokodilnak. Pedig ez a folyószakasz csak e faj élőhelyének a töredékét foglalta magában, hiszen a Ruandát, Tanzániát, Ugandát, Szudánt és Egyiptomot is átszelő, 6690 kilométer hosszú folyamóriás 2 millió 870 ezer négyzetkilométeres vízgyűjtő területének egy része valamikor ugyancsak a nílusi krokodil élőhelye volt. A lőfegyverek megjelenésével azonban e hatalmas hüllők sorsa sok helyütt megpecsételődött. Veszélyeztetettségük miatt a Washingtoni Egyezmény (CITES) a többi krokodilfajjal együtt kénytelen volt a védendő állatok listájára felvenni.

A nílusi krokodil élőhelyeinek egy részén ezért I. kategóriájú védelmet élvez, tehát sem elpusztítani, sem befogni, sem kereskedelmi célból más országokba szállítani nem lehet. Ez alól csupán Botswana, Etiópia, Kenya, Madagaszkár, Malawi, Mozambik, Dél-Afrika, Uganda, Tanzánia, Zambia és Zimbabwe kivétel, ahol évente bizonyos számú állat elejthető és kivihető az országból.

A ma élő fajok közül legismertebb nílusi krokodil Afrika trópusi és szubtrópusi területein – Madagaszkáron és a Földközi-tenger keleti partja mentén beömlő folyók torkolataiban – elég gyakori volt a múlt században – napjainkra azonban már több élőhelyéről kihalt. A századelőn még hatalmas csapatai mutatkoztak a Nílus és mellékágai mentén. A szinte egész életét Egyiptomban töltő angol Stanley Flower vízi barangolásai közben egy nap százhuszonhárom példányt számolt össze. Sajnos, a nílusi krokodil napja már az 1920-as években leáldozni látszott. Sok helyütt, így Malawiban is a tojásaiért és a bőréért jutalompenz járt. A hatóságok e beavatkozása olyan kegyetlen hadjáratot indított e páncélos hüllő ellen, hogy az csaknem százezer példány pusztulását eredményezte.

Bár az üldöztetés következtében a faj egyedszáma csökkent, az édesvízi élőhelyek közül mégis jó néhányban most is előfordul, sőt, a nyugat-afrikai partok mentén a tenger-vízben is él, s alkalmanként a nyílt tengerre is

kisodródhat. Így jutott el például néhány példány Zanzibár szigetére.

E faj felnőtt egyedeké a színe sötét olajzöld, a hasoldaluk valamivel halványabb. A farkukon levő gyűrűzés már alig kivehető. Átlagosan hatméteresre nőhetnek; a rekordot egy Tanzániában lőtt hat és fél méteres példány tartja. Az intenzív vadászat következtében azonban csak kevés egyednek van lehetősége arra, hogy ekkorára fejlődjön.

Testfelépítésüket tekintve a nílusi krokodiloknak a farkuk az egyik legfontosabb testrészük, mert nélküle aligha tudnának kedvenc elemükben, a vízben mozogni. Bár lábaik erőteljesek – a hátsók ráadásul úszóhárttyások is –, úszásra kizárólag a farkukat használják, miközben lábaikat a testük mellé szorítják. A szárazföldön viszont jó hasznukat veszik, mert – a közhiedelemmel ellentétben – nem csúsznak-másznak a földön, hanem testüket magasra emelve „gyalogolnak”, sőt, futni is képesek. A farkuk fegyver is, amelynek egyetlen, jól irányzott csapásával leteríthetik ellenségüket.

A nílusi krokodilok a rovaroktól a nagyemlősökig szinte mindent zsákmányolnak, de eleségük jobbára a kisebb állatok közül kerül ki. A vízben úszó vagy a vízpartra inni járó antilopok és gnúk eszményi prédák, amelyeket vilámgyors vetődéssel ragadnak el. A nagyobb zsákmányt vízbe fojtják, majd a tengelyük körüli gyors forgással tépik szét. A nagyobb csontokat pedig erőteljes állkapcsukkal zúzák össze. Nyeléskor magasra emelik és hátra hajtják a fejüket. A nagyobb zsákmányt mindig kiemelik a vízből, a kisebbeket ellenben a víz alatt is el tudják fogyasztani. Emésztésük lassú. Ha jóllaknak, csak hetente kell enniük.

A nílusi krokodil az emberre is veszélyes vízi vadász. Nehezen felbecsülhető, hogy hányan esnek évente áldozatul. Ez többnyire a helyi körülményektől függ. Ha ugyanis nincs elegendő természetes táplálék a környéken, akkor néhány példány kétségkívül emberevővé válhat. Az összes krokodilfaj között igazából csak két „alkalmi emberevő” akad: a bordás és a nílusi krokodil. Zimbabweban például nem múlik el év krokodiltámadás nélkül; ez a nílusi páncélos több áldozatot szed a lakosság köréből, mint amennyit az összes többi „vadállat” együttesen.

Az afrikaiak az ember- és jószágáldozatok ellenére a krokodilt hasznos állatnak tekintik, hiszen a húsa és a tojásai étrendjüket gazdagítják, bőréből pajzsokat és sisakokat, a fogaiból és csontos pikkelyeiből ékszereket készítenek. A pézsmatasak tartalma pedig értékeesebb az aranytól. Az utóbbi az illatszeripari felhasználás mellett állítólag egyes törzseknek vadászszerecsét is hoz.

Közép- és Nyugat-Afrikában számos helyen mesélnek történeteket olyan emberekről, akiket fogságba vetett krokodilokkal etettek meg. A krokodilok egyébként Afrika-szerte totemállatnak minősülnek. Elejtésük csak egészen kivételesen megengedett, s a vadászt elővigyázatosságból egy időre kiközösítik. Van, ahol úgy vélik, hogy ha valaki elpusztítja az istenített „Marimót”, a „Víz Oroszlánját”, a folyó kiszárad. Sok helyütt a falut őrző halottak szellemének megtestesülését látják benne. Az ókori Egyiptomban pedig Szebek isten földi képmásának tekintették, pusztulása után bebalzsamozták és szent temetőikben helyezték el a tetemét.

A felhőkarcoló állatkert

Sok mesésen gyönyörű állatkert létezik világszerte, de ezek egyike sem vetekedhet a Costanera Sur koncepciójával. Bemutatjuk a felhőkarcoló állatkertét.

A Visiondivision nevéhez fűződő koncepció egy olyan felhőkarcolót tár elénk, ami nem irodaházként vagy luxushotelként funkcionálna, hanem állatok számára jelentene otthont. A „függőleges állatkert” Buenos Airesben épülne fel, a környezettudatosság, valamint a fenntartható fejlődés jegyében. A város építési hulladékaiból készülné, víz és energia szempontjából pedig teljesen önellátóan működne.

A függőleges állatkert a tervek szerint fel lesz szerelve egy központi csőszerkezettel, amely a közeli folyókból gyűjti majd össze a szükséges vízmennyiséget, szűri azt, és egészen az épület tetejéig

pumpálja. A víz ezután az épület homlokzatán ömlik le az egyedülálló vízesésben. Az épület alagsorába turbinákat és egy központi generátort telepítenek, amely ennek a vízesésnek köszönhetően termeli majd az áramot, biztosítva ezzel az épület energiaszükségletét.

A grandiózus tervek szerint az épület belsejében egyes fajok, például a majmok és a madarak szabadon lesznek engedve, míg külön emeleteken biztosítanak majd ételteret a többi állatfajnak.

A Costanera Sur meglehetősen vad elképzelésnek tűnhet, és nyilván sok vitát okoz még, hogy vajon van-e realitása egy ilyen épületnek. Az mindenesetre biztos, hogy mivel egyre csökken az állatok számára rendelkezésre álló földterület, egy ilyen projekt, ha megvalósul, sokat segíthet néhány eltűnőfélben lévő fajon.

Optimista és pesszimista kutyasok

Elárulunk egy titkot: a kutya között is vannak optimisták és pesszimisták, házikedvencünk esetében sem mindegy, hogy bizony félig tele van vagy éppen félig üres a tálkája.

A figyelmes gazda jól látja, hogy egyik kutyája vidám és nyugodt marad, amikor ő elmegy otthonról reggel, míg a másik eb kétségbeesett morgásba és futkosásba kezd. Bár mindkét kutya ugyanolyan környezetben él, és gazdája egységes szeretet-adaggal látja el őket, a két állat mégis másképpen látja a világot: a vidám eb optimista, és bízik abban, hogy a gazdi vissza fog térni hozzá, míg a pesszimista állat a szeparációs szorongást úgy éli meg, hogy a gazdája örökre elhagyja őt.

Kutatók megfigyelték két állatmenhely 24 kutusának viselkedését. Először mindegyik állat esetében pontoszták a szeparációs szorongás mértékét, vagyis azt, beparázik-e a kutya, ha egyedül marad egy szobában. Ezt követően minden kutyaiban kialakították a feltételes reflexet: ha a szoba egyik sarkában áll a tálka, van benne enni való, ha viszont a másik sarokban, akkor üres. Miután a kutya megtanulták, hogy csak a bizonyos helyen elhelyezett tálkában van étel, a kutatók semleges terepen helyezték el a tálakat. Azokat a kutyaikat, akiknek nyáleválasztása jelezte, hogy arra számíthatnak, enni való van a tálkában, optimistaként osztályozták, azok az állatok azonban, akik oda se mentek a tálhoz, pesszimisták lettek.

Érdekes, de cseppet sem meglepő összefüggés, hogy azok az állatok, akik szeparációs szorongást éltek meg a gazdától való elszakadaskor, szinte egytől egyig pesszimisták voltak.

Pumát kergetett el az ölel

Kicsi a bors de erős: pumát kergetett fel a fára egy Jack Russell terrier. A gazdája szerint kedvence házimacskának nézte a jól megtermett ragadozót. A szakértők állá leest.

A Dél-Dakotában élő Chad Streng azzal a tudattal hajthatja esténként álomra a fejét, hogy a ház véde van az illetéktelen behatolóktól. Stílszerűen a Jack névre keresztelt Jack Russell terriere ugyanis kis termete ellenére igen megbízható teljesítményre képes, nemrég egy pumát kergetett fel a fára. Mivel a macskák hajkurászása egyébként is a kedvenc időtöltése, Streng úgy hiszi, Jack a pumát is szimplán egy nagyra nőtt házimacskának nézte.

Az alig nyolc kilós blöki félelmet nem ismerően rontott a nagymacskára, amit utólag 68 kilósan mértek – nem voltak tehát egy súlycsoportban. Ennek ellenére a puma meghátrált, és egy fára menekült a harcias eb elől. Streng ezután saját fegyverével lelőtte az állatot. Mivel

a szövetségi törvények engedélyezik a pumák kilövését, ha azok embereket vagy háziállatokat fenyegetnek, nem büntetik meg a férfit.

Egyszakértő, a pumák vándorlási szokásait elemző Jonathan Jenks professzor szerint elképesztő, ami történt. A tapasztalatok alapján legalább 2-3 vadász-kutyára lenne szükség ahhoz, hogy egy pumát felkergessenek a fára. Jenks úgy véli, Jacknek szerencséje volt: a nagymacska az incidenst megelőzően nemrég belakmározhatott, ezért nem volt éhes és nem bonyolódott harcba a lelkes kiskutyával.

Hasonló eset történt tavaly is, amikor West Milford településének egyik kertjében egy medve bukkant fel. Akkor a ház Jack névre hallgató macskája öltötte magára a rettenthetetlen házőrző szerepét, és felkergette egy fára a rossz udvarba tévedt medvét – kétszer is. Végül a gazdája bevitte a lakásba a makacs cicust, a medve csak így tudott végre kerekedni oldani.

Válasz egy sikamlós kérdésre

Miként csúsznak a kígyók?

Régóta talány, mi teszi képessé a siklókat és kígyókat arra, ahogy tükörsima felületeken is rendkívüli könnyedséggel haladjanak. Matematikai modellek segítségével kiderült a megoldás, amely részben a pikkely helyzetében, részben a kígyók kifinomult mozdulataiban rejlik.

A kígyók siklása, bár egyszerűnek és könnyednek látszik, valójában összetett mechanizmusok által működtetett folyamat. A többi élőlény mozgásától, a repüléstől, úszástól, járástól és futástól olyannyira eltérő mozgást az atlantai Georgiai Műszaki Egyetem kutatómérnökei tanulmányozták.

A kutatócsoport tíz fiatal Campbell királysikló (Lampropeltis triangulum campbelli) mozgását vizsgálta. Először azt próbálták ki, mi történik, ha elkábított kígyókat görgetnek különböző felületeken. Azt találták, hogy előre könnyen, oldalirányba és hátra viszont lényegesen nehezebben mozdíthatók az állatok. A súrlódás mértéke a kígyópikkelyek helyzetétől függ, a pikkelyek ugyanis az evolúció során úgy alakultak ki, hogy az előrehaladási segítség, a más irányú elmozdulást ellenben akadályozzák. Ez az erőkülönbség lehet a kulcsa annak, hogy a kígyók, siklók csupasz kővön vagy homokon is könnyedén elboldogulnak: a hullók izmaikkal indítják a testükön végigfutó hullámmozgást, eközben a pikkelyek rányomódnak a felületre, mintegy megkapaszkodva a „semmiben”. Azonban más is közrejátszhat a kígyók bámulatos helyváltoztatási képességében – ez pedig az a mód, ahogy különféle alakzatokban tekeregnek, mozgás közben enyhén megemelik testük azon szakaszait, amelyek súrlódása a leginkább akadályozza a mozgást. Ugyanakkor a test egyéb részeit még jobban rászorítják a talajra, ami további lökést ad az előrejutáshoz. A kígyók pikkelyeinek mozgását maguk az izmok kontrollálják – vélekednek a szakemberek.

HOROG

Szúnyogirtó fogasponty

Gambusia holbrooki (Girard, 1859)

Ismeretőjegyek. Teste megnyúlt, oldalról kissé lapított. A nőtények nagyobbak és vastagabbak, a hímek kisebbek és nyúlankabak. Feje aránylag kicsi, a tarkóját pikkelyek fedik. Homloka széles, alig emelkedő. Orra hegyes, a szeme nagy. Felső állású szája a testhez viszonyítva nagy és kiülthető. Szájszöglete megközelíti vagy eléri a szem vonalát, az állkapcsain apró fogakat visel. Hátúszója meglehetősen hátul, az anális úszóval egy vonalban, esetleg kissé mögötte ered. Úszói lekerekítettek, szegélyük domborúan ívelt. A hátúszóját 6-8, a nőtények anális úszóját 9-10 úszósugár merevíti. A hímek anális úszójának néhány sugara tüskeszerű páرزószervvé alakult, ez alapján könnyen megkülönböztethető a nőtényektől. Oldalvonala nincs, a test hosszában 30-32 pikkely számolható. Színe a hátán és az oldalán szürkésbarna, a hasa sárgásszürke, uszonyai áttetszőek. A hímek mindössze 3-3,5 cm, a nőtények 6 cm hosszúak.

Hasonló fajok. Alakra hasonlít a razbórához, de annak a hátúszója az anális úszó vonala előtt helyezkedik el, a szája felső állású, és van oldalvonala. Színezete és lekerekített farokúszója miatt esetleg összetéveszthető a lápi póccal is, de annak a hátúszóját 12-nél több úszósugár merevíti, s hátúszója jóval az anális úszó előtt ered.

Környezet. A melegebb éghajlatú vidékek lassan áramló folyókban, csatornáiban és mocsaraiban él, csapatokban jár a vízfelszín közelében. A víz sótartalmára nem érzékeny, ezért a felsős tengerparti mocsarakban is otthon érzi magát. Melegigényes hal, ezért nálunk csak a termálvizekben marad meg.

Táplálék. A fiatalok kerekessérgekkel és planktonrákokkal táplálkoznak, a kifejlett példányok főként a csípőszúnyogok vízfelszínén

úszó lárváit és vízre hulló rovarokat fogyasztják, de olykor saját ivadékaikat is befalják.

Szaporodás. Ivarérettségét egyéves korára éri el. Szaporodási ideje áprilistól októberig tart. A hímek az ivarszervvé módosult anális úszójukkal a nőtény testén belül termékenyítik meg az ikrákat. A nőtények a spermium tárolására képesek, ezért újabb párzás nélkül több alkalommal is képes a beérő ikrát megtermékenyíteni. Az 5-8 heti terhességi idő leteltével egyszerre 8-12 igen fejlett, eleven ivadékot hoz a világra.

Elterjedés. A faj eredeti elterjedési területe Amerikában található, Alabama és Florida déli részétől a tengerpart mentén New Jersey déli részéig nyúlik. Biológiai védekezés céljából első ízben a Panama-csatorna építésekor vetették be a maláriaszúnyogok ellen. Az elért sikeren felbuzdulva, 1920-tól szinte minden kontinensre betelepítették. Európába 1922-ben hozták be, Spanyolországba. Hazánkba a múlt század első felében jutott el. Elterjesztésével többen és többfelé is próbálkoztak, de csak melegforrásaink vizében maradt meg.

Jelentőség. Mint a csípőszúnyogok pusztítóját tartják számon, de melegigényes volta miatt vizeink túlnyomó többségében nem él meg, és akváriumi halként is kevesen tartják. Csintalankodó akvaristák olykor nyílt vizekbe meg parkok tavaiba is kiengedik, de ezek az állományok csak időszakosan maradnak meg. Önfenntartó állományairól vidékünkön nem tudunk. A szúnyogok lárváját őshonos halaink ivadéka is igen hatásosan pusztítja, még talán jobban is, mint a tengerentúli jövevény.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

A Budzsák, valahol Ada és Mohol közt kanyarog, van ahol majdnem átléphető, de van, ahol ködös időben a túlsó partja nem is látszik. A horgászoknak adott már 30 kilós harcsát, méteresenél hosszabb csukákat, nagy pontyokat és ki tudja még mennyi gyönyörű halat. Vannak zsúfolt és kevésbé ismert részei.

Július volt, kellemes meleg időben autónk a poros düllőúton dőcögött a Budzsák egyik elrejtett része felé. Erre már csak véletlenül lehet emberrel találkozni. A lejtő végén a nyári napnak sugarában megcsillant a Budzsák, víztükrükre itt még csak pár méter széles. Az autó lassan megállt, a húgom, édesapám és én megérkeztünk. Pár lépés után halk emberi neszezésre leszünk figyelmesek, majd az egyik kanyarulat után feltűnt egy fehér Yugo nyitott csomagtartója. Az autó árnyékában egy idős férfi és fia horgásztak. Mellettük telepedtünk le, és példájukat követve a horgászhelyünk mögé parkoltuk az autónkat. A húgom kezdte a horgászatot, és némi apai segítséggel vízbe is került a horga. Az úszó még be sem állt, már vitte is a csalit egy vörösszárnú, és pár percen belül legalább tíz fajtársával együtt úszkált a vödörünkben.

Amikor én is megkezdtem volna a horgászatot, apám mérges hangja ütötte meg a fü-

lemet. Kiderült, elfelejtettem visszacsukni a csalisdobozt, ezért a csontok birtokukba vették a csomagtartót. Bő öt perc alatt kukacatlanítottam a járgányt, majd én is elkezdtem horgászni.

Míg másol a kárász, addig itt a vörösszárnú a tömeghal, de fogásunkat tarkította néhány törpeharcsa, domolykó, bodorka, naphal, bagolykeszeg, ökle és gyönyörű piszkosarany színű kárász is. Épp egy megtermett bodorkát segítetttem partra, amikor a szomszédból hatalmas csapkodásra lettem figyelmes. A hang forrása egy kapitális törpeharcsa volt, amely a gyenge felszere-

Mélyen a természetben

lés miatt csak pár perc múlva került partra. A helyszínen elvégzett mérés szerint a hal 32 centi hosszú volt. Az események után jókora gilisztacsokrot fűztem a horgomra egy hasonló méretű hal reményében. Pár perc múlva azonban egy másik tájidegen faj megtermett példánya kerül a partra, mégpedig naphal.

Nem mértük, de szerintem úgy 15 deka körül lehetett. Tájidegen faj lévén később a szomszéd macskáival kötött közelebbi ismeretséget. Még két órát horgásztunk majd elindultunk hazafelé.

Mondjon ki mit akar, számomra e víz többet jelent bármely nagy pontyos akváriumtónál, mert ez a víz olyan, mint amilyen 10-20 évvel ezelőtt volt, és remélem, még sokáig ilyen is marad – vad és gyönyörű.

Volford Dávid, Ada

Március 10.

Ildikó, Teofil, Kamilla, Gusztáv, Kolos, Ede, Anasztázia, Emil, Melitta, Valér, Emilián, Kandida, Anasztáz és Nyeste napja.

Ildikó: Germán eredetű magyar név. Jelentése: harcos. Attila hun király második felesége, a germán mondákból is ismert Krimhilda (Kriemhilda, Kriemhilde, Kriemhild) nevének rövidülése a Hilda, Ilda, s ennek már a latin nyelvű forrásokban előforduló alakváltozata az Ildico. Csak a magyarban vált használatos női névvé, Arany János hun tárgyú eposza, a Buda halála nyomán.

Emil: Latin eredetű név. Jelentése versengő, vetélkedő.

37. III. 10. – 1974 éve történt

Megszületett Tiberius Claudius Nero. Ő volt Tiberius római császár és Nero Claudius Drusus apja, Drusus Iulius Caesar, Germanicus, Livilla és Claudius császár nagyapja, illetve Caligula déd- és Nero ükapja.

1940. III. 10. – 71 éve történt

Megszületett Chuck Norris (teljes nevén: Chuck Carlos Ray Norris) színész (Walker Texas Ranger, Missing in Action).

Március 11.

Szilárd, Aladár, Tímea, Konstantin, Ulrik és Terézia napja.

Szilárd: Magyar nyelvújítási alkotás a Konstantin magyarítására, amely a latin constans szóból ered. Jelentése: állhatatos, szilárd.

Konstantin: A latin Constantinus rövidülése, ami a latin constans szóból ered. Jelentése állhatatos, következetes, szilárd.

1851. III. 11. – 160 éve történt

Bemutatták Verdi Rigoletto c. háromfelvonásos, majd 1867-ben ugyanezen a napon a Don Carlos c. ötfelvonásos operáját. A Rigolettót Velencében, a Don Carlost Párizsban mutatták be.

1991. III. 11. – 20 éve történt

Szeles Mónika lett az első számú teniszezőnő a világon. Ezzel befejeződött Steffi Graf 186 hétig tartó világsorosa.

Március 12.

Gergely, György és Miksa napja.

Gergely: A görög eredetű Grégoriosz név latin Gregorius formájának a Gregor rövidüléséből származik. Jelentése: éberen őrködő.

Miksa: A Miklós régi magyar becézőjéből önállósult, lehet a Mihály névnek a becézője is. Később, eredetétől függetlenül a Maximilián magyarítására használták.

604. III. 12. – 1407 éve történt

Nagy Szent Gergely ünnepe. Gergelyjárásnak is nevezik ezt a napot. Ilyenkor a diákok házról házra járva jelmezesen vonultak fel, adományokat gyűjtöttek az iskolának és új diákokat toboroztak. A tudósok, tanárok, tanulók, iskolák, valamint a zene védőszentje, s az ő nevére utalnak a gregorián énekek, bár ennek vitatott a történelmi alapja. Járványok idején ma is az ő közbenjárásáért fohászkodnak. Az 540–604. között élt római katolikus egyházatyát, Szent Gergelyt 590-ben választották Róma püspökévé. Felvette a máig használatos „servus servorum Dei” (Isten szolgáinak szolgálója) címet.

1852. III. 12. – 159 éve történt

Megjelent a rabszolgaság ellenes regény, a Tamás bátya kunyhója. Hamarosan bestseller lett. Harriet Beecher Stowe amerikai írónő regényének teljes címe: Tamás bátya kunyhója, avagy a négernek élete Észak-Amerikai rabszolgatartó államaiban.

Március 13.

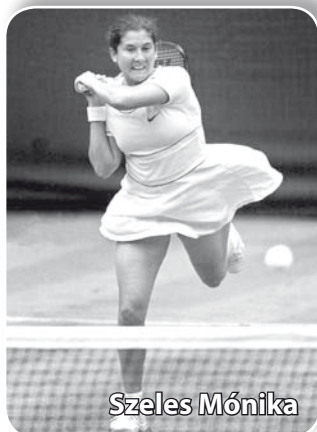
Krisztián, Ajtony, Zoltán, Arita, Ida, Patrícia, Egyed, Salamon és Imelda napja.

Krisztián: A latin Christianus név rövidüléséből származik. Jelentése: Krisztushoz tartozó, keresztény.

Ajtony: Török eredetű régi magyar név. Jelentése: arany.

1733. III. 13. – 278 éve történt

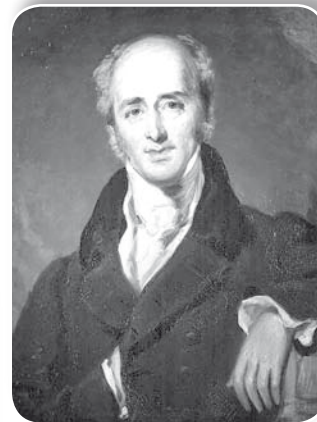
Fieldheadben (Yorkshire) megszületett Joseph Priestly angol természetbúvár, filozófus és teológus, az ammónia, a szén-monoxid és az oxigén felfedezője. 1774-ben ólom-oxidból vonta ki az oxigént.

Szeles Mónika

gént, függetlenül Carl Wilhelm Seele német származású svéd kémikustól, akinek már 1771–72 fordulóján különböző vegyületek melegítésével sikerült oxigént előállítania.

1764. III. 13. – 247 éve történt

Megszületett Charles Grey (II. Earl Grey), aki a róla elnevezett teáról maradt meg a történelemben. Létező személy, Anglia miniszterelnöke volt IV. Vilmos uralkodása alatt. A legendák szerint ezt a teát egy kínai mandarin adta neki a kereskedelmi kapcsolatok mélyítéséért. Szürkés, édeskes ízű tea, mely ma a világban a második legkedveltebb teaként ismert. Általában fekete teák és bergamotolaj keveréke.

Március 14.

Matild, Méta, Jára, Jarmila, Tilda és Paulina napja.

Matild: Germán eredetű név. Elemeinek jelentése: hatalom + harc.

Jára: A szláv Jarmila és Jaroslava nevek önállósult rövidülése. Elemeinek jelentése: tavasz + kedves.

1804. III. 14. – 207 éve történt

Megszületett (idősebbik) Johann Strauss osztrák hegedűművész, zeneszerző, karmester (Radetzky-induló, Judith). A bécsi táncmuzsika és keringő első nagy mestere, több mint 250 kompozíciója maradt fenn.

1932. III. 14. – 79 éve történt

Meghalt George Eastman, a Kodak atyja, aki lehetővé tette a fényképezést az átlagemberek számára. Huszonhárom évesen, egy hosszabb utazásra készülve szeretett bele a fényképezésbe. 1888-ra kifejlesztette a papíralapú tekercsfilmeket és hozzá egy egyszerű kamerát: a Kodakot 25 dollárért már bárki megvehette és elkezdhetett fotózni. A vegyi alapú fotótechnikát csak az utóbbi 10–15 évben váltotta föl a fényelektronikus érzékelésen alapuló digitális fotográfia.

Március 15.

Kristóf, Lujza, Lukrécia, Kelemen, Ludovika és Zakariás napja.

Kristóf: A görög Krisztophorosz névből származik. Jelentése: Krisztust hordozó.

Lujza: Francia eredetű név, a Lajos férfi név francia megfelelőjének a női párjából (Louise) származik. Jelentése: hírnév, háború. Lehetséges, hogy latin-germán eredetű, jelentése: a Lucretius nemzetséghoz tartozó.

1848. III. 15. – 163 éve történt

Győzött Pesten a forradalom. Március 15. jelképpé vált, nemzetünk szabadságszeretét, szabadság utáni vágyát fejezi ki. A bécsi forradalom hírére a Pilvax Kör tagjai, élükön Petőfi Sándorral, Jókai Mórral és Vasvári Pállal elhatározták, hogy maguk szereznek érvényt a sajtószabadságnak. Alig néhányan indultak el Landerer Lajos és Heckenast Gusztáv nyomdájához, ahol cenzúra nélkül nyomtatták az Irinyi József által megfogalmazott 12 pontot, valamint Petőfi lelkesítő költeményét, a Nemzeti dalt.

1848. III. 15. – 163 éve történt

A pesti nép követelésére a Nemzeti Színházban bemutatták Katona József Bánk Bányát. A drámt először 1833-ban mutatták be Kassán. A darab a 40-es években vált aktuálissá a nagyközönség számára. 1848. március 15-én Katona drámájával együtt ünnepelt a forradalom. 1861-től Erkel Ferenc zenéjével operaváltozatát is sikerrel játsszák.

Március 16.

Henrietta, Bálint, Valentin, Henrik, Ábris, Hiláriusz és Eszmeralda napja.

Henrietta: Magyar, angol, szláv eredetű, a Henrik férfinév francia, kicsinyítő képző női formája. Jelentése: körülkerített birtokán uralkodó. Más magyarázata szerint a német Hermína változata, jelentése: hadi nő.

Hiláriusz: Latin eredetű név. Jelentése: derűs, vidám, jókedvű.

1521. III. 16. – 490 éve történt

Magellán (Fernão de Magalhães) spanyol szolgálatban álló portugál tengerész felfedezte a Fülöp-szigeteket. Spanyolország megbízásából az Atlanti-óceán és a Csendes-óceán között megtalálta a délnyugati átjárót, és átment a később róla elnevezett 600 km hosszú tengerszoroson a dél-amerikai szárazföld és a Tűzföld között. Az első Föld körüli út végét – amely bebizonyította, hogy a Föld gömbölyű – már nem érte meg, mert az őslakosokkal vívott harcban életét veszítette a Fülöp-szigeteken.

1848–49-es forradalom és szabadságharc

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc Magyarország újkori történetének egyik meghatározó eseménye, a nemzeti identitás egyik alapköve. Társadalmi reformjaival a polgári átalakulás megindítója, önvédelmi harcával a nemzeti mitológia részévé vált. Szerves része volt az 1848-as európai forradalmi hullámnak, azok közül viszont lényegében egyedül jutott el a sikeres katonai ellenállásig. Eredményességét mi sem mutatja jobban, hogy csak a cári Oroszország beavatkozásával lehetett legyőzni, amelynek soha ekkora hadserege addig nem járt még külföldön. Gyakorlatilag az 1848–49-es harc a magyar nemzet történetének leghíresebb háborús konfliktusa is.

Magyarország a török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc elbukása után erősen korlátozott, mégis meglévő önállóságot élvezve volt része a Habsburg Birodalomnak. Az 1723-ban elfogadott Pragmatica sanctio törvényesen is rendezte a Habsburg uralkodó és a magyarországi rendek viszonyát. Az egyetlen komolyabb további előrelépést ezen a területen 1848-ig az 1791. évi X. törvénycikk jelentette, amely biztosította az ország jogi függetlenségét a birodalom többi tagállamával szemben.

Az 1848-as tavaszi átalakulás programja majdnem két évtizedes előkészítő munka eredménye. Bár a reformkori országgyűléseken nagyon kevés valódi változtatást sikerült elérni, de lehetőséget teremtettek arra, hogy a reformszellemű liberális nemesség kidolgozza a saját programját. Megjelenhettek az országos nyilvánosság színpadán a leendő forradalom vezetői: Batthyány Lajos, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Széchenyi István, Szemere Bertalan, Eötvös József és mások.

Az 1847 novemberében Pozsonyban összeült – később utolsónak bizonyult – rendi országgyűlésen a reformpárti erők által létrehozott Ellenzéki Kör és a „fontolva haladókat” tömörítő Konzervatív Párt lépett föl határozott programmal. Utóbbiak jelentős mértékben bírták a bécsi udvari körök támogatását is. A téli hónapok során patthelyzet alakult ki, ebbe a helyzetbe hozott döntő fordulatot a február 22-i párizsi forradalom híre. Kossuth Lajos március 3-án elmondott beszéde fogalmazta meg programszerűen az ellenzék követeléseit: jobbágyszabadságot, közteherviselést, népképviselői parlamentet és felelős kormányt. A Habsburg Birodalom másik felének pedig alkotmányt követelt, amelynek fontos szerepe lett a március 13-án bekövetkező bécsi forradalom kitörésében.

A végső lökést a reformok ügyében végül 1848. március 15-e jelentette, amikor a pesti radikális ifjúság vér nélkül érvényt szerzett az ún. 12 pontnak. Ezalatt Kossuth Bécsben tárgyalta a Habsburg vezetőkkel. V. Ferdinánd király először nem akarta szentesíteni a pozsonyi országgyűlésen előző nap megszavazott feliratot, azonban 16-án hajnalban – hallva a Pest-Budán történetekről – kénytelen volt engedni.

A magyar szabadságharc szála volt Európa nagyhatalmainak szemében. A szabadságharc sorsa abban a pillanatban eldőlt, amikor az oroszok a magyar határt átlépték, de a vég bekövetkezéséig még pár hónap eltelt. Mivel a magyar hadvezetés nem akart már csatát vállalni, ezért a hadtápot már el is küldték a helyszínről, de akkor érkezett a helyszínre Bem (aki kemény harcokban egész erdélyi hadseregét elvesztette), és csatát vállalt. Így került sor a vereséggel végződő temesvári csatára, ami után azonban már csak két lehetőség maradt: vagy harcol tovább a magyar sereg minden remény és cél nélkül, amíg utolsó szálig elvérzik, vagy leteszi a fegyvert, miután a hadjárat viselésére elégséges eszköze sincsenek. A magyar hadsereg anélkül hullott szét és semmisült meg, hogy

Haynau jelentős győzelmet aratott volna fölötte. A Kossuth által diktátorsággal felruházott Görgey számára egyetlen lehetőség maradt, letenni a fegyvert. Görgey serege ekkor körülbelül 30 000 ember volt, akik közül 5000 fegyvertelen újonc honvéd. Görgey augusztus 11-én haditanácsot tartott tábornokaival és tisztjeivel, és a fegyverletételre szánta el magát, kizárólag az oroszok előtt.

Az utolsó jelentősebb harcképes sereget, a Görgey vezette feldunai hadsereg feltétlen nélküli fegyverletételére 1849. augusztus 13-án került sor Világosnál, az orosz Fjodor Vasziljevics Rüdiger tábornok csapatai előtt. Sok kisebb magyar csapat ettől függetlenül tette le a fegyvert.

A forradalom alig fejeződött be, a császáriak mindjárt megkezdték a megtorlást. Haynau, a magyarországi osztrák főparancsnok felállította a haditörvényszékeket, melyek több száz tisztet és polgári személyt ítéltek halálra és még többet várfogságra. A foglyul ejtett katonák közül a magyarokat, székelyeket, lengyeleket és németeket erőszakkal besorozták az osztrák hadseregbe, a más nemzetiségűeket hazaengedték. 1849. október 6-án Aradon kivégezték a magyar forradalom 13 tábornokát, az aradi vértanúkat. Ugyanezen a napon sortűzzel kivégezték Batthyány Lajos első magyar miniszterelnököt is, majd október 25-én Kazinczy Lajost. A forradalom után a császáriak nem teljesítették a nemzetiségűeknek tett ígéreteiket, ők is el kellett, hogy szenvedjék a forradalom leverése utáni önkényuralmi rendszert.

A megtorlást követő kiegyezést követően az ország gyors fejlődésnek indult.

Mit kíván a magyar nemzet.

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

1. Kívánjuk a' saját szabadságát, censura eltörlését.
2. Felelős ministeriumot Buda-Pesten.
3. Évenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Urberi viszonyok megszüntetése.
8. Esküdtszék. képviselői egyenlőség alapján.
9. Nemzeti Bank.
10. A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a' külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A' politikai statusfoglyok szabadon bocsáttassanak.
12. Unio.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

A Hadik család futaki uradalma

Midőn Bácska a török hódoltság után (1692) ismét Magyarországhoz került, az egész Bács-Bodrog vármegyét fegyverrel szerzett új területnek tekintette a királyi kincstári kamara, melyet azután egyes magasabb rangú katonának vagy érdemesebb polgári egyénnek adtak el; míg a hajdani magyar földesurak leszármazottainak igényeit nem akarták tekintetbe venni. Így Futak, mely már a mohácsi csata előtt (1526) is uradalmi birtok volt, most kamarai birtokká lett, és 1703-ban mint futaki uradalmat báró Nehem József, péterváradai várparancsnok 25 000 aranyforintért adott el örök áron.

Ez az uradalom az 1703. évi összeírás szerint a következő részekből állott: Futak mezőváros 80 házzal; Gyenisfalva, Kúva falva a dunai mocsarak között; továbbá még ezek a puszták: Szamatin, Vizics, Kengyela, Drágovó, Petrovác, Irisác és Glozsán. 1718-ban az uradalomban Futakon kívül már öt lakott helységet említenek: Kúva, Begecs, Petrovác, Alpár és Piros, mert némely pusztát idővel betelepült.

Báró Nehem József tábornok 1713 júliusában halt meg Péterváradon, és csak három leányt hagyott maga után, akik az uradalmat bérbe adták. A nép már 1724 júniusában a vármegyéhez fordult panasszal, és készen mutatkozott 2500 forint földesúri adót fizetni, ha újra a királyi kincstár alattvalói lehetnek.

A futaki uradalom tehát újra a királyi kamaráé lett, de már egy év múlva ismét uraságot cserélt. 1727 júliusában gróf Oduyer József tábornok vette meg az uradalmat a királyi kamarától. Halála után, 1731-ben gróf Cavriani Frigyes Lőrinc vásárolta meg.

1737-ben az uradalom földrészei vagy pusztái részben más neveket szerepelnek: Drágovó, Szlokutyán, Irmovó, Piros, Kuriakovó, Alpár, Bodony, Glozsán, Kirta (Begecsnél). A falvak pedig: Begecs, Petrovác, Alpár és Piros.

Cavriani 1744-ben 90 200 aranyforintért örök áron eladta mácsai Csernovics Mihálynak. Mivel a Csernovics család nagyon eladósodott, 1769-ben elvesztették a futaki uradalmat. Ugyanabban az évben a bécsi kúriától (királyi udvarház) gróf Hadik Andrásnak adományozták rendkívüli katonai érdemeiért.

Hadik András 1771 februárjában Batthyány Ádám királyi tárnokmestertől 60 000 forintot vett kölcsön a futaki uradalomra.

Az 1756-ban kezdődő úgynevezett hétéves háborúban Mária Terézia oldalán Poroszország ellen harcolt Szász-, Orosz-, Svéd- és Franciaország. A háborúk során a magyar huszárok Hadik András vezetésével 1757. október 16-án Berlint is megszállták, amely haditett egyike a legszellemesebb és legvakmerőbb magyar hadivállalkozásoknak, s szinte a kalandozások korára emlékeztet. Frigyesnek, a porosz királynak, azonban a túlnyomó ellenséggel szemben is sikerült a végső sikert kivívnia, s az 1763. évi hubertusburgi békében Mária Terézia végképp lemondott Sziléziai birtokáról.

Hadik András 1776 szeptemberében Bács-Bodrog vármegye főispánjának nevezték ki, és most családjával együtt lakott Futakon, ahol 1777-ben pompás kastélyt is kezdett építeni, felvirágoztatta az uradalmat, és mintagazdaságot létesített.

A Hadik család rövid története: a Hadik család tagjai az ősi Turóc vármegyéből származtak. Boldizsár 1585-ben Tótrónán lakott. Fia János, aki 1585-ben született, később szuperintendens volt. (Az egyházkerület élén álló lelkész.) János fia Mihály, ennek fia II. Mihály volt, akinek nemességét II. Károly király 1720. november 6-án kegyelemből megerősítette, és a Nádasdy ezredben kapitány volt. Fia András (1710–1790) tábornagy, kit 1763. március 20-án magyar grófi, majd 1797-ben római szentbirodalmi grófi rangra emeltek. (Posthumus.)

A futaki uradalom pecsétjét gróf Hadik címere képezte, melyet alul a Hadik tábornok katonai pályáját jelző hadi eszközök, golyók, dobok, zászlók stb. díszítenek. A körülírás: „Sigil. Dominii Fvtak 1772.”

Hadik András 1789-ben még egyszer vezérelte a huszárseregét a török ellen, de lábán megsérülve Futakra tért vissza, és 1790. március 12-én meghalt. A kastélyhoz közel kéttornyú római katolikus templomot emeltetett, amelyben el is temették.

Gróf Hadik András halála után családja maradt még néhány évig a futaki uradalom birtokában. András unokája Frigyes (Károly

fia) igen könnyelmű életet élt, nagyon eladósodott és a maga részét eladta gróf Brunswick József országbírónak. Hadik András harmadik fia II. András is kénytelen volt eladni a maga birtokrészét, így 1801 decemberében már az egész futaki és cserevicsi uradalom, gróf Brunswick tulajdonába került; névszerint Futak mezőváros, Új-Futak, Begecs, Glozsán, Petrovác, Kiszács (Kis-Ács), Piros, Cserevics falvak; Alpár, Klenovác puszták és a következő füzesek: Sziget (Cserevicskel szemben), Kúva, Vizity és Somolya.

Brunswick József országbírónak 1827-ben a fiú utódok nélkül bekövetkezett halálával a Hadik család újból igényt tartott a futaki uradalomra, de azt visszaváltani már nem tudták, így az uradalom továbbra is a Brunswick örökösök tulajdonában maradt. Gróf Hadik II. András fia Gusztáv (1801–1873), aki 1848/49-ben honvédezredes és a szegedi hadosztály parancsnoka, tevékenyen részt vett 1848 őszén és 1849 telén a szerbek elleni küzdelmekben, Délvidék bánsági területén.

1827-ben özvegy gróf Brunswichné született Majthényi Mária Anna volt a futaki uradalom tulajdonosa özvegyi jogon egészen 1843-ig. A két Brunswich leány: Júlia, báró Forrai András neje és Henrietta, gróf Chotek Hermann neje bírták a futaki uradalmat, egészen 1847-ig. Később özvegy Chotekné részét fia Ottó örökölte, aki 1860-ban megvásárolta báró Forrainé részét is. Ottó halála után, 1889 novemberében fivére Rezső (Rudolf) lett a 32 000 holdra kiterjedő futaki és a 7000 holdnyi cserevicsi uradalomnak egyedüli birtokosa.

1890-ben a futaki Chotek család uradalmában új neveket kaptak az egyes részek: Ó-Futak, Új-Futakon kívül: Begecs, Glozsán, Petrovác, Kiszács és Piros falvak; a puszták elnevezései: Alpár, Irmova, Vizics, Henrika, Új-puszták, Ottótanya, Rudolftanya és Máriamajor.

Március 12-én lesz a 219. évfordulója Hadik András gróf halálának, ez alkalomból a futaki mezőgazdasági iskolában emlékműsort tartanak, ahol ez a szöveg is elhangzik majd.

Uri Ferenc

RÜGYFAKADÁS

„A játék komoly dolog...”

Egy szép tavaszi napon a hetedik életévemet töltöttem be. Akkor még Anikó is velünk járt egy osztályba, hisz ő negyedik végén ment el Kanadába.

Dél előtt segítettem anyukámnak takarítani, és ami a legfontosabb, elkészíteni a tortát. Egy rózsaszín fodros ruhás barbie-tortát terveztünk sütni. A vendégeket 3 órára vártuk. Az utolsó pillanatig dolgoztunk. Amikor megérkeztek a vendégek, felváltuk a süteményt, aztán sikoltozva futottunk be a szobába. Elővettem a játék vízilovamat, és Manukával, Rozalival, Anikóval és Leontínával azt játszottuk, hogy én vagyok az anyuka, ők a gyerekeink, és most született meg az ötödik gyermekünk, akinek a szerepét a sárga vízilóra osztottuk. A kisbaba sírását Rozali utánozta. A csecsemőt Orsolyának neveztük el. Az apukát Áron személyesítette meg. Orsi lefektettük aludni. Megkérdeztem a családtagoktól:

- Mit rotyantsak ebédre?
- Tojáslévest origánóval! – kiabálták együtt.
- Milyen tojással, galamb- vagy tyúktojással? Ekkor vettem szemügyre, csak galambtojás van itthon, ezért ezt használtam fel.

Kifutottunk az udvarra, és száraz falevelekből, galambtojásból, pitypangból levest kotyvasztottam. Kis fadarabokból gyűjtöttük a kanalakat. Én főztem, Áron ázott a képzeletbeli kertben, a lányok pedig hideg vízzel permetezték a fűvet. A nagy szerepét Rebeka vállalta. Ő a kúszónövényekből láncot font az unokáinak. Amikor megebédeltünk, lepakoltunk az asztalról, és elmosogattam. Rebeka pihenés közben leült egy sámlira, és folytatta a láncok készítését, a család pedig leheveredett a homokra, amit mi ágnak képzeltünk. Felébresztettük Orsolyát:

- Orsi, nyisd ki a szemed, kimegyünk az udvarra! – szóltgattuk kedvesen. Ő is és mi is felötöztünk ünneplő ruhába a mamával együtt, a lurkók nyakába akasztottuk a díszeket, és hét órára jött Robertó, a „fényképész” családi képet készíteni.

Ilyen játékokkal foglalkoztunk mi a születésnapomon. Szerettük az anyaszerepet, apaszerepet bújást, mert akkor úgy viselkedhettünk, mint a felnőttek.

Toldi Valentina, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Tenger

*Tenger... tenger,
édes álom,
egész évben ezt kívánom!*
*Tenger... tenger,
erre vágyom,
ez a legnagyobb álmom!*
*Tenger... tenger,
micsoda illat,
ez az első, ami bevillan!*
*Tenger... tenger,
egy igazi kaland,
ez mindig örök emlék marad!*
*Tenger... tenger,
te sós „csoda”,
miért vágyok mindig oda?*
*Tenger... tenger,
homokos világ,
nyílik itt ezerfajta virág.*
*Tenger... tenger,
pálmák és leánderek,
mindig mindenből hozok!*
*Tenger... tenger,
édes álom,
egész évben ezt kívánom!*

**Gandis Ágota, 7. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Egzotikus országban jártam

Ha a naptárom nem csal, átlagos februári napon ébredtem.

Kissé szórakozottan indult a napom: csörgőóra helyett a távirányítót vágtam földhöz, majd a telefon segítségével akartam felcsapni a tévét. Bosszankodva ültem a számítógép elé, de nemsokára megnyugodtam. Tudtam, ott igazán nem ronthatok el semmit. Első utam a facebookra vezetett. Értesítéseimet unottan böngésztem, majd felcsillanó szemmel láttam egy új személy jelentkezését. Az illetőnek furcsa neve volt, és egyetlen képe, a tengerparton. Ezt a képet egy kis, mosolygós fejjel kommentáltam, mire ő kedvesen köszönt nekem, elkérte az MSN címet, és elkezdtünk „beszélgetni”.

Hogy miért fontos ez? Mert ebből a barátságból született egy életre szóló élmény. Megismerkedtünk, és a barátom szívélyesen meghívott hazájába, Brazíliába.

Tükön ültem, alig vártam az indulást. Izgatottan szálltam repülőre. Az utazás hosszú volt és fárasztó, egy idő múlva a pilláimra könnyű fátyolként szállt az álom. Elbóbiskoltam. A stewardess kedves hangja ébresztett.

– Kérem, készüljön a leszállásra!

Lassan felocsúdtam. Az álomszárnyú óriás hörögni kezdett, s megcélózta a leszállópályát. Szép lassan elhallgatott, a motor leállt, mi pedig megérkeztünk.

– Köszönjük, hogy cégünket választották, reméljük kellemesen utaztak! – ez a mondat hallatszott a kis hangszórókból. Leonardo a reptéren várt, keresgélő tekintettel figyelte az embereket. Ahogy felé közeledtem, megpillantott.

– Hát itt vagy végre! Nagyon örülök! – köszöntött boldogan. Akkor én leírhatatlan örömet éreztem. Szívem hevesen dobogott, ajkam nevetésre fakadt, alig tudtam elhinni, hogy Brazíliában vagyok. Földöntúli érzés volt ez, s szinte égig emelt, hogy megismertem ezt a kedves embert, elhívott ide, s eljuthattam ebbe a távoli, csodálatos, egzotikus országba. Leonardo a házába vezetett, ahol bemutatta testvéreit és édesapját. Hozzá hasonlóan ők is rendes emberek voltak. Ebédre pizzát ettünk, narancslevet ittunk.

– Tudom, ez nem éppen brazil specialitás, de majd ha elmegyünk Rióba, a karneválon azt is ehetsz. Jó étvágyat!

Ebéd közben beszélgettünk. Leo az utazásom felől érdeklődött. Megnyugvással bólintott a feleletemre, hogy minden rendben ment. Amikor a pizzánkról már az utolsó szem kukorica is elfogyott, és üres lett a pohár is, Doleo így szólt:

– Írisz, nincs kedved szőrfőzni egyet?

– Persze, szívesen kipróbálnám! – utólag meglepődöm magamon, hogy lehettem ennyire lelkes, én még sosem próbáltam ezt a sportot, és bizony a deszka láttán kissé inamba szállt a bátorság.

– Ne félj, nem nehéz, csak csináld utána!

A barátom először a szőrfdeszkára feküdt, karjaival lökte magát egyre beljebb a vízben, majd lassan felemelkedett, nemsokára már állva hasította a hullámokat. Elvárzásolva kísértem végig, amíg ezt csinálta, majd megpróbáltam én is. Ugyanúgy kezdtem. Ráhasaltam a deszkára, de egyszer csak nagy csobbanás közepette a tengerbe borultam. Ezen mindketten nevtünk. Fintorral nyaltam meg a víztől sósá vált szőm szélét. Feltápázkodtam, s addig kísérleteztem újra meg újra, míg végre egyszer sikerült a dolog.

– Juhéé, szőrfőzők! – kiáltottam. A szél fodrozta a habokat, csodás volt őket meglovagolni. A nap már lemenőben volt, árnyékot vetett a vízre, melynek minden cseppje csillogott. Úgy éreztem, a mesék világába kerültem.

– Jó kis időtöltés ez a szőrf! – mondtam a barátomnak. Ő így felelt:

– Látnod, ezért szerettem én ennyire bele. Elgondolkodtam. Tudtam, hogy nála ez mindennapos, mint nálunk a biciklizés vagy a tenisz. Mégis milyen más! Mivel már kezdett sötétedni, deszkáinkat helyre tettük, sétálni kezdtünk. A házak kőből voltak, csodaszépek, és nagylevelű pálmák vették körül őket. A levegő ugyan hűlt, de mégsem volt hasonlítható az itthoni éjszakai hidegekhez. A csillogok már feljöttek az égbe, s valahogy szebbnek tűntek, mint otthon. A városban jártunk, de még mindig éreztem a tenger illatát, s a morajlás is ott zúgott a fülemben. Leóékhoz érkeztünk. Bevezetett, megmutatta a szobámat, az alvóhelyemet.

– Most aludj, sok kaland vár még ránk holnap! – azzal kiment. Nekem pedig az motoszkált a fejemben, hogy hogy lehet már alvás? Este? Hisz mikor érkeztem, még csak ebédeltünk. Jé, talán az nem is ebéd volt! Totális időzavarba kerültem. De hát legyen ez a legnagyobb gondom, hogy nem tudom hány óra! Ugyan, kit érdekel? Megnyugodtam, jólestek Doleo drága szavai, és az egész nap. Álomra hajtottam a fejem. Gyors léptekkel jött a reggel, fényt vetett a szobára, s bekopogott az ajtón. Félálomban feküdtem. A barátom lépett be a reggelivel, az előbb ő kopogott. Múlizt hozott tejjel.

– Hmm, ezt nagyon szeretem!

– Én is! – kiáltotta. – Gyorsan egyél, öltözz fel, és irány Rio de Janeiro!

Megörültem, azt hittem tegnap csak viccelt ezzel. Habzsolva kanalaztam a reggelimet. Tudtam, most van Rióban a karnevál ideje, s mi oda megyünk. Ujjongni kezdtem. Leo apukája kocsival vitt el minket.

A karneválon örületes volt a hangulat. Mindenfelől zenészek, fantasztikus táncosok, fergeteges szamba. Nekem is kedvem támadt a tánchoz. Rántottam egyet Doleo karján, bekerültünk a felvoulás kellős közepébe, vígan szambáztunk mi is. Káprázott a szemem a pompás színekavalkádtól, nagyon jól éreztem magam. Később megéheztem. Leo a nagy zajban csak intett, hogy menjek utána. Egy szabadtéri sütőde felé vettük az irányt. Itt kóstolhattam meg a híres dél-amerikai ételt, a fejjoadát és a nevezetes badita italt. Ezek magyarul: babos marhasült fűszerezve és rumos, cukros gyümölcsle. Felettébb ízletes, lassan fogyasztottam el.

Remélem, hogy nem utolsó alkalommal kóstolhattam ilyesmit, és még sok szép élményt szerezhetek a következő látogatásomkor, mert nagyon megszerettem Leót és Brazíliát.

Kovács Írisz, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A varázsló kalapja

Egy nap elmentem régi barátomhoz, a Varázslóhoz.

Egyfolytában trükköket mutatott be a kalapja segítségével. Így ment ez hosszú ideig, mígnem delet harangoztak.

– Nos, remélem tetszett ez a kis magánszám? – kérdezte szerényen. – Sajnos, nekem most mennem kell, majd találkozunk!

– De... ö... nos... mi lenne, ha kölcsön kérném a cilinderedet?

– Ha-ha-ha...! Csak nyugodtan, de vigyázz! Ne használd túl sokat, mert tönkremegy.

Azzal ideadta a nagyrabecsült cilindert, és a tükrön át távozott.

Én pedig feltettem a bűvös kalapot, és arra koncentráltam, hogy otthon legyek. Egy másodpercig sem tartott, és már haza is értem, ami kapóra jött, mert majdnem elkéstem a suliból. Ugyanakkor elcsodálkoztam, hogyan tehettem meg a két kilométeres utat ilyen rövid idő alatt?

– Hát én segítettem – mondta a kalap.

– Ja, vagy úgy! És segítenél pénzt keresni is?

– Hát persze! – mondta, és eltereportált az iskolába.

A nagyszünetben az udvar közepén hatalmas sor kígyózott előttem. Mindenki arra várt, hogy a varázskalap teljesítse kívánságát. Egy-egy segítségért 100 dinár volt a fizetség. Ez így ment napról napra, hétről hétre, hónapról hónapra... ám ekkor beütött a krach. A kalap többet semmit sem volt hajlandó varázsolni. Nem baj, gondoltam magamban, és feltettem a szekrény tetejére pihenni.

A Varázsló pedig várt, várt, várt és csak várt. Egy verőfényes nyári napon a vakáció kellős közepén váratlanul beállított hozzánk, és kérte vissza a kalapját.

– Úlj le! – mondtam.

– Jó, jó.

– Mivel kínálhatlak meg, kérsz valamit inni?

– Köszönöm, ásványvizet kérek, na meg a kalapomat!!!

Én leemeltam kalapját a szekrény tetejéről, lefújtam róla a port, és a barátom kezébe adtam.

– Na jó, én mentem!

– Viszlát!

A Varázsló elindult, fejére húzta a cilindert, és... és semmi. Még egyszer nekiveselkedett, de ismét nem történt semmi.

– Elrontottad a kalapomat? – üvöltötte.

– Hát... én nem...

– Nem mondtam, hogy ne kívánj tőle túl sokat?!

Láttam a kalapon a gúnyos vigyort, ezért nem vettem észre, hogy a Varázsló keze felém lendül, és mikor lecsapott volna: „Jó reggelt, ébresztő, kelj fel!” – ordított az ébresztőre beállított telefonom.

Talán soha sem örültem ennyire a visító hangnak, amely ugyan a korai ébresztést jelentette e szürke őszi reggelen, ám elkerültem a Varázsló bosszúját.

Kálmán Szilárd, 7. osztály, Sever őrkei iskola, Óbecse

Toldi Miklóssal a király előtt

Toldiné vagyok. Két fiamat, Miklóst és Györgyöt nagyon szeretem, de Miklóshoz kicsit jobban kötődöm. Miklós magas termetű, erős, derék legény. Anyaként kicsit elfogult vagyok, de rajtam kívül még sokan megcsodálták erejét.

Egyszer, mikor a két fiam összeveszett, György azt mondta a királynak, hogy megölte Miklós az egyik szolgáját, ezért gyilkos. A király azt válaszolta, hogy a tette miatt Miklósnak meg kell küzdenie a cseh bajnokkal, aki már sok erős katonáját megölte. Ha megöli a csehét, akkor megmenekül, de ha nem, akkor a fordítottja lesz a büntetése a tettéért. Kedves fiam el is ment a királyhoz, magabiztosan. A cseh már várta. Sajnos, nekem is végig kellett nézmem a harcot. Minden csapás, amit a fiamra mértek úgy fájt, mintha a szívembe döftek volna egy kést. Bence, Miklós hű szolgája, végig velem volt, és biztatott, hogy nem lesz semmi baj, de még így sem sikerült megnyugodnom. A fiam óriási ütéseket adott a csehnek, a bajnok viszont felülkerekedett rajta. Sokáig folyt a harc, és egyszer csak a cseh elfáradt, nem volt több ereje, és az én bátor és erős fiam egy nagyot vágott az oldalába. A cseh feltartott kezekkel esedezett a kegyelemért. Toldi fiam megkegyelmezett neki, és kinyilvánították bajnoknak. Nagyon örültem! El sem tudtam hinni, hogy az én kisleányom, Toldi Miklós lett a bajnok. Ha nem fájtak volna a térdeim, még táncoltam is volna örömben. Viszont a másik fiam, György nem örült a győzelemnek. Nagyon féltékeny lett az új bajnokra. A király azt parancsolta Györgynek, hogy adja oda az összes vagyonát Miklósnak, de ő nem egyezett bele.

Miklós fiammal elköltöztünk a király városába, és ott élünk. A király kinevezte Miklóst a legjobb katonájának. György el is ment tőlünk, és többet nem nagyon találkoztunk vele. Most boldogan élek a fiammal, Toldi Miklóssal, a híres hazáját szolgáló katonával.

Nagy Abonyi Lúcia, 6. osztály, Emléiskola, Zenta

RÜGYFAKADÁS

Riport a Hargitáról

Nemrég azt hallottam, hogy egy fiatal legény felcsapott hegyi pásztornak a Hargitán. Gondoltam, elmegyek hozzá, hogy ne legyen egyedül, és elbeszélgetek vele, hogyan telnek a napjai.

Egy késő őszi délelőtt ballagtam fel a Hargitára. Az út nem volt unalmas, mivel a tájban gyönyörködtem. A fák ágain alig maradtak levelek, a földből pedig giliszták bújtak elő.

– Ajjaj, eső lesz! – gondoltam, és gyorsabban lépkedtem.

A nap alighogy felkelt, szerencsére sugarai már melegítettek. Végre a meszes szeszből megláttam egy házikót. Ekkor még szaporábban lépkedtem. A végén lihegve értem oda a ház ajtajához, és bekopogtam.

Egy kedves, mosolygó fiú nyitotta ki az ajtót. Szemében ravaszság volt, ruháján pedig kutyatappancsnyomok. Ekkor ugatást hallottam. Ó, de megörültem, hogy ennek az Ábelnek egy házörző kutyája is van.

Én is mosolyogtam, majd bemutatkoztam:

– Jó reggelt kívánok! Én Bálizs Ágnes vagyok, a Székelylap újságírója! Maga pedig gondolom Ábel.

– Hát, ha maga úgy gondolja, akkor az vagyok. Örövendek! De mégis mi járatban van maga itt a Hargitán? – kérdezte.

– Azért jöttem, mert riportot szeretnék készíteni egy ilyen fiatal pásztorról – mondtam. Ekkor behívott a házába, ahol Bolha nevű kutyája ugrált engem körül. Ábel hozott nekem egy bögre meleg tejet, majd leültetett a legkényelmesebb székébe, ami annyira volt kényelmes, hogy a földön szívesebben ültem volna. Körülnéztem. Egy pokróc a földön hevert, a padló pedig piszkos volt. Biztos voltam benne, hogy ebben a házban nincs asszony. Miután így szemügyre vettem a ház belsejének kinézetét, Ábelt kezdtem faggatni:

– Hogyan telnek a napjai?

– Eleinte unatkoztam és éjszakánként félttem, de most már örülök, hogy ide kerültem. Másikülönben meg mindig akad itt valami érdekes tennivaló a házimunka mellett – válaszolta boldogan.

– Hogyan került ide? – kérdeztem kíváncsian.

– Hát, tudja, egyetlen gyermeke vagyok szegény szüleimnek. Nehezen tudják eltartani az egész családot, így jó alkalom volt számukra, hogy elküldjenek engem ide, a Hargitára. Tudom, azért tették, hogy önállósuljak, és hogy magamnak keressem a pénzt, ezért nem okolom édesanyámat és édesapámat a döntésért – magyarázta.

– Hogyan keresi a pénzt?

– Azt úgy, ahogy maga.

– Hát azt hogyan? – kérdeztem zavartan.

– Úgy, hogy megdolgozok érte. Vigyázok az egész erdőre, és fát adok el azoknak az embereknek, akik pénzt adnak érte. De megtörtént már olyan is, hogy valaki könyveket adott fizetségként – válaszolta büszkén Ábel.

– Mik a terve a jövőben? – firtattam tovább.

– Remélem, hamar elmúlik ez a hideg tél. Ha kicsit melegebb lesz, esetleg kitavasodik, elmegyek felvenni a fizetésemet. Talán pár év múlva megházasodnék – fejezte be Ábel.

Ezután elbúcsúztunk, majd elindultam vissza városi életembe, remélve, hogy az én szüleim sosem fognak elküldeni egy erdőbe egyedül lakni.

Bálizs Ágnes, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

A bizonyítványom

Hideg decemberi nap volt, amikor az iskolába igyekeztem a félévi bizonyítványomért.

Azon járt az eszem, hogy milyen tanuló leszek. Nagyon ideges voltam. Amikor megérkeztem, az iskolaudvarban sok gyerek állt. Megkerestem az osztálytársamat, és együtt mentünk a fizikatanterembe. Leültünk, és a tanárnő kiosztotta a bizonyítványokat. Jeles tanuló lettem, majdnem kitűnő. Olyan boldog voltam, hogy majd kiugrottam a bőrömből. Mivel keveset tanulok, örültem az eredménynek. Boldogan futottam haza. Mindenki otthon volt, csak édesapám nem. Mindig késő estig dolgozik. Besötétedett, amikor apukám hazaért. Oda mentem hozzá, és átadtam a bizonyítványomat. Sokáig nézegette, olvassgatta. Egyszer csak mérgesen azt mondta, hogy majdnem kitűnő, és miért nem igyekeztem jobban. Nem feleltem. A bizonyítványomat letette az asztalra, és már nyúlt is a füzetéért. Mindig jegyzi a napi tennivalóját. Nagyon megbántott ez a dolog, és beszaladtam a szobámba. Addig sírtam, amíg el nem szundítottam. Hirtelen zajra ébredtem. A testvérem volt az, leejtett egy könyvet. Az ajtó nyitva állt. Kíváncsi voltam, mit csinál apukám. Láttam, hogy anya és apa beszélget. Apa azt mondta, hogy ő csak azért dorgált meg, hogy a második félévben jobban tanuljak.

Nagyon jó érzés volt ezt hallani, és megígértem magamnak, hogy a második félévben bizonyítani fogok.

Lénárt Zsanett, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Mi leszek, ha nagy leszek?

Ebben a fogalmazásban arról fogok írni, hogy mi szeretnék lenni, ha nagy leszek.

Most az adatai Cseh Károly Általános Iskola 6. osztályos tanulója vagyok. Miután elvégzem a 8. osztályt, szeretnék az adatai műszaki iskolába iratkozni, informatika szakra. Ha ez nem jönne össze, még két lehetőséget próbálnék ki. A zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium tanulója is lehetnék, ehhez viszont nem vonzódom annyira, mert Adán lakunk, és utazni kellene, ami nem lenne ínyemre, mint ahogy az sem, hogy odaköltözzünk. A harmadik variáció kicsit merész, de lehetséges. Igen közel áll a szívemhez Szeged. Nagyon szeretek ott lenni, és el is tudnám viselni az ott-tartózkodást vagy költözést. Talán albérletben vagy kollégiumban laknék, de szívesebben választanám az albérletet. Egyik évben voltunk Pesten, ahol egy kollégiumban laktunk öt napig. Ez nem tetszett annyira, de ha nem lenne más, azért a bentlakást is el tudnám viselni. E három terv közül az utóbbi áll a szívemhez a legközelebb, de nem biztos, hogy összejön.

Azért akarok informatikus lenni, mert szeretem a számítógépeket. Na de térjünk a tárgyra. Ha sikeresen befejezem a középiskolát, akkor jönne a következő intézmény, az egyetem. Kettő közül választanék: az újvidéki egyetemet vagy egy szegedit. Miután befejezném tanulmányaimat, programozóként vagy informatikusként dolgoznék szívesen. Informatikatanárként is el tudnám képzelni magam. Később szeretnék egy kertész, vidéki házba költözni, ahol a közelben van valamilyen folyó vagy tó, hogy élhessek egy másik szenvedélyemnek, a horgászatnak. Családot is alapítanék, és legalább két gyereket szeretnék, hogy elszórákossák egymást, mert én tudom, milyen egykének lenni.

Nagyjából így terveztem meg előre az életem egy részét, hogy ebből mi válik valóra, és hogy mi lesz a folytatásban, azt körülbelül 30 év múlva közlöm.

Sévity Iván, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ha felnövök...

*Ha felnövök én leszek a világ esze,
színe-java s szíve.
Ha felnövök, komoly leszek,
minden csínytevést komolyan veszek.*

*Okos leszek és bátor,
nem fogok félni
semmilyen rémisztő csodától.*

*De ha jobban belegondolok, hogy
milyen lesz felnőttnek,
mégis azt mondom:
– Jobb nekem így,
kicsiny gyermeknek!!!*

Biacsi Nikolett, 5. osztály, Magyarcsérnye

Ó, a lányok!

*Ó, a lányok! Ó, a lányok!
A lányok már érettebbek
és szebbek, okosabbak,
és nagyobbak lettek.*

*Mindennap az iskola
körül sétálnak,
sok mindenről beszélgetnek.
Remélem, rólam, mert jó lenne.*

Vituska Áron, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Nem tudom – szerelem?

*Mikor játszanék, ő ott van velem.
Ha tanulnék, segít nekem.
Ha bánthanak, őt várom.
Ha sírok, ő a támaszom.*

*Szeretem vagy csak kedvelem?
Nem tudom, ez-e a szerelem.*

Nagy Viktória Blanka, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Kedves Pajtások!

Képzelt- és álomvilágba kalauzolnak a Rügyfakadás mai szerzői. Itt más játékszabályok érvényesülnek, mint a valóságban. Csak meg kell nyomni egy gombot a számítógép billentyűzetén, és az ismeretlen ismerős révén megcsodálhatjátok Brazília egzotikumait. A tenger szó ismétlésével a hullámozó tenger partjára varázsolhatjátok magatokat. Meggazdagodhattok a varázsló kalapjának segítségével. Megoldhatjátok a családi viszályt Árgyéluséknál. Toldi Lőrincné szerepébe végigsurkolhatjátok Miklós bajnívását a csehvel. Riporterként Ábelt is fölkereshetitek a Hargitán...

S ha megpihentek a képzeletvilágban, könnyebben megbirkóztok majd a tanulás nehézségeivel és a mindennapi gondokkal.

A héten küldött írásokat a következőknek köszönöm:

Ada: Balassa Kinga, Boja Krisztofer, Csuvik Viktor, Gecső Ármin, Ginder Tamás, Goór Petra, Gömöri István, Görög Vivien, Hényel Csege, Holló Viktor (2 írás), Kazinczy Krisztián, Lehocki Gergely, Nagy Nikolett, Papilion Csilla, Sévity Iván, Szabó Szepesi Dávid, Szécsényi Kata, Sziráki Mihály, Varga Sándor, Vastag Nikolett, Zemankó Edvárd és Zombori Szabolcs;

Bácsfeketehegy: Iván Katarina, Marecskó Viola, Perlaki István;

Kisorosz: Orosz Beatrix (3 írás);

Magyarcsérnye: Bajusz Izabella, Biacsi Nikolett, Fehér Melinda (2 írás), Palatinus Tímea (2 írás), Rácz Ivett;

Óbecse, Sever Đurkić iskola: Alács Albert, Horvát Evelin (2 írás), Horvát Lenke, Kálmán Szilárd (3 írás), Kovács Franciska, Sinkovics Tamás és Vajda Dávid.

Sok sikert kívánok a ritkán és az újonnan jelentkező munkatársaknak is.

Tomán Mária

A három esküvő

Amikor Árgyélus meglátta apja várát, így szólt Ilonához:

– Hazaértünk, ez itt apám vára.

Bementek a várba, és Árgyélus mindjárt a trónterembe ment, hogy köszöntse apját. Így szólt:

– Jó apám, hazaértem, elhoztam magammal Tündérszép Ilonát, és feleségül akarom venni.

Az apja boldogan:

– Jó, jó, holnap feleségül veheted őt.

Mindjárt kidoboltatták a lakodalom hírét. A királyi udvar egyszerre virágba borult. Amikor Árgyélus két idősebb testvére meglátta Ilonát, az egyik így szólt a másikhoz:

– Az nem lehet, hogy a legkisebb nősül meg először, és ilyen szép lányt vesz feleségül. Meg kell ölnünk Árgyélust!

Amikor már mindenki aludt, kivéve a két testvért, bementek Árgyélus szobájába, és meg akarták ölni öccsüket, de Tündérszép Ilona nem lett volna tündér, ha nem érzí meg, hogy baj van. Bement Árgyélus szobájába, és megakadályozta, hogy megöljék, ezt mondta:

– Ne öljétek meg, cserébe idehozom két legszebb pajtásom.

Oda is hozta őket. Másnap nem egy, hanem három esküvő volt.

Azóta is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Lackó Márta, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Van egy nap...

*Van egy nap,
Mikor csupa szív a világ.
Lány és fiú,
Mint két kinyílt virág.*

*Kipirult arccal
Kéz a kézben járnak,
E napon
Csak szeretetet adnak egymásnak.*

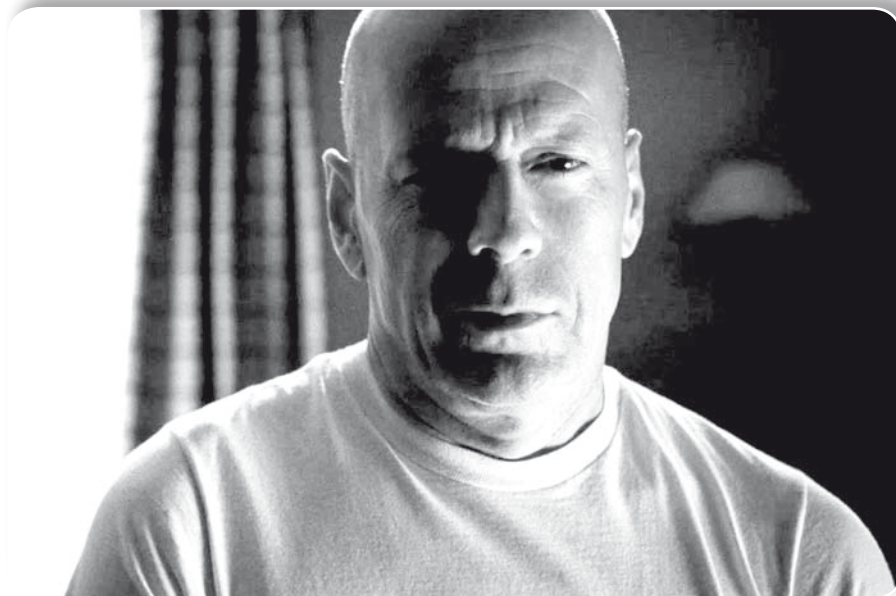
Juhász Orsolya, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A rettenthetetlen akciósztár még mindig drágán adja az életét
 – Legújabb mozifilmjében, a Rendben nem sokat lacafacázik, szétver a gengszterek között, de teszi ezt most szalonképebben, mint John McClane-ként, mégis veszélyes vele egy sötét mellékutcában találkozni éjfél után – Az akcióhősök is öregszenek, de Willis haverunk legalább huszonöt évet nyugodtan letagadhat, olyan fürgén mozog, az észjárása sem tompult...

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

Bruce Willis

– Legújabb akciófilmemben csak azt teszed, amit eddig is tettél – bunyózol és gatyába rázod a gonosztevőket.

– Kedvelem ezt a műfajt, annak ellenére, hogy pályafutásom legelején vígjátékokban blödliztem. A Red képregény-adaptáció. Adott a sztoriban egy nyugdíjazott CIA-ügynök, aki egykoron nagy bunyós volt, generációjának a legjobbjá. Azt mondta a rendező, hogy ezt a szerepet csak én játszhatom el hitelesen, még így ötven-valahány évesen is. Meg kopaszon. Mert hiszen – ezt a rendező állítja – semmit sem vesztem az erőmből. Gondolták, az ilyen figurát a kisujjamból rázom ki. A mesében Frank Mosesnak hívják... és egyszerre csak felbolydult körülöttem a világ. Ugyanis sokat tudok olyan dolgokról, amelyekről nem illik papolni, vagyis a magasabb beosztású urak tartanak tőlem, s hogy ne járjon el a szám, el akarnak tenni láb alól. Néhány exügynökkel aztán szövetségre lépek... a többit már sejtethed.

– Milyen figura ez a Frank Moses?

– Sokkal szalonképebb, mint John McClane a Drágán add az életed című sorozatból. Nincsenek on-linerek, nincsen összealajozott és összevérezett atlétatrikó, sokkal inkább hűvös eleganciával verekszem és mentem a bőrömet. Totális profizmussal végzem el a munkámat. Mögém sztárparádé sorakozik: Morgan Freeman, Helen Mirren és John Malkovich vesz még részt a nagy buliban. A filmet a német Robert Schwentke rendezte.

– Nosztalgiazol néhanapján?

– Hogy is mondjam... Sok szép esztendő múlt el. Ha elgondolom... Németországban

születtem, Wiesbaden katonai kórházában... az angol mellett a németet is megtanultam édesanyámtól... s aztán az USA. Meg Hollywood. Én is nagyon „lent” voltam, nem hullott semmi sem az ölembe, csak úgy, hogy felnéztem az égre, és azt mondtam: „Hopplá, ide nekem a csokit!” Meg aztán a High School... Csak a muzsika és a nagylányok érdekeltek. A Loose Goose rockcsapatban daloltam és szájharmonikáztam, több hanglemezt adhattunk ki, 1976-ban ráuntam a tanulmányaimra a Monclar State Colleg-on, New Yorkba távoztam, alkalmi munkákat vállaltam, reklámfilmekben vicсорítottam, s a színházakban is bemutatkozhattam, például egy Broadway-előadásban, a Heaven and Earthben. Ha nem szerepeltem, akkor bármixerként dolgoztam...

– Végül sztár, menő sztár lettél...

– A televízió sorozata, a Simlis és a szende (Moonlighting) csinált belőlem márkás színészt. Nem volt könnyű, mert a „szende”, Cybill

Shepherd nem nagyon kedvelt, azt mondta, hogy tapintatlan vagyok, és állandóan a tyűk-szemére lépek a forgatáson, még hozzá szándékosan. Öt éven át nyúztuk egymást, ezalatt megnyertem az Arany Glóbuszt és az Emmy-díjat.

– Nagyot durrant a Drágán add az életed...

– Én vagyok a sorozatban az ír rendőr, John McClaine. Mindig elvetemült gonosztevőket teszek hidegre. Értésítették, hogy tervbe vettek egy újabb epizódot... hát... vállalom. Az akcióhősök lassan-lassan mind visszavonulnak, én még állom a sarat, „nyárson forgok” még néhány évig. Sylvester Stallone elkészíti a The Expendables akciómozit második epizódját, tervbe vette a harmadikat is – és számít rám a többi öreggel együtt. Mosta Redet nézzétek meg, ezt az akcióthrillert, amelyben az egykori supersztárok tesznek rendet...

B. Z.

Abszolút viccek

- **Ki az abszolút kancsal?**
- Akinek síráskor a hátán folynak végig a könnyei.
- **Ki az abszolút optimista?**
- Az a férj, aki a feleségét a divatház előtt járó motorral várja.
- **Ki az abszolút vékony?**
- Akin átsüt a nap.
- **Mikor van abszolút hideg?**
- Amikor a családfát is eltűzelik.
- Amikor a sertésbőr kesztyű libabőrös lesz.
- Amikor az embernek ajkára fagy a mosoly.
- Amikor a műfogsor vacog a pohárban.
- **Mi az abszolút lehetetlen?**
- Tenger fenekére bugyit húzni.
- Lakatlan szigeten a tömegverekedés.
- **Mi az abszolút pech?**
- Zuhanó repülőgépről sülyyedő hajóra esni.
- **Mi az abszolút kitolás?**
- Struccot megijeszteni a beton fölött.

Nufi

- Na ez milyen állat? – áll meg az orosz lánykretrec előtt az apa a kisháival.
- Nufi! – vágja rá a gyerek.
- Mennek tovább és odaérnek a zsiráfhoz:
- Na ez milyen állat?
- Nufi!
- Amikor a vízilóhoz érnek, az apa már biztos benne, hogy fia tudja ennek az állatnak a nevét.
- Na milyen állat ez?
- Vízínufi!

A nyuszika és a medve

- Az erdőben a nyuszika bemegy a húsboltba:
- Medve, adj egy liter húst!
 - Nyuszika! Ha valahová bemész, illik köszönni, és ráadásul az nem liter, hanem kiló hús! Menj ki, és próbáld meg még egyszer!
 - A nyuszika kimegy, majd visszajön.
 - Hé, medve, egy liter húst!
 - A medve nem bírja cérnával, és így szól:
 - Na állj ide a pult mögé, majd én megmutatom!
 - Kimegy, kopog, bejön.
 - Jó napot! Egy kiló húst kérek!
 - Mire a nyuszika elkezd röhögni:
 - Medve, de buta vagy, nem hoztál üveget!

Pech

- A sárkány egy páncélos lovaggal találkozik.
- Micsoda pechem van – sóhajt fel – megint konzerv.

Süni a sötétben

- A sündisznóbébi eltéved a sötétben, és bekeveredik az üvegházba. Hosszas bolyongás után, amikor nekimegy egy kifejlett kakatuznak, boldogan tárja szét mancsocskáit:
- Mama!

Legyek

- A légy sétál a fiával egy kopasz ember fején, és így szól:
- Látod fiam, amikor én még olyan kicsi voltam mint te, akkor itt még csak egy keskeny gyalogút volt.

Van orvosság

- Ma alig tudtam elmenekülni a cápától
- panaszolja egy tengeri hal a másíknak.
- Van ellene orvosság! – mondja a másik.
- Vegyél a szádba egy adag algát!
- És az használ?
- Attól függ, hogy milyen gyorsan menekülsz.

A határon

- Az egérke és az elefánt át akarnak menni a határon, de a határőr nem engedi át őket:
- Az egérke mehet, az elefánt marad.
 - Másnap megint megpróbálják, de a határőr megint nem engedi át őket:
 - Az egérke mehet, az elefánt marad.
 - Harmadnap az egérke félbevág egy zsemlét, az egyik felet az elefánt hasára, a másikat a hátára teszi. A határőr megint megállítja őket:
 - Az egérke mehet, az elefánt marad.
 - De a szendvicsemet csak átvihetem?

„Z”

- A medve épp meg akarja verni a nyuszikát, amikor megjelenik egy fekete álruhás, fekete kalapos idegen álarcban és egy karddal. Elkergeti a medvét, de mielőtt távozik, egy z betűt belevés egy fatörzsbe a kardjával. Mire a nyuszika:
- Köszönöm Superman!

Uszoda

- A skót gyerek odaszalad az anyjához:
- Anyu, az ajtóban áll egy bácsi!
 - És mit akar?
 - A most épülő uszodára gyűjt!
 - Adj neki két vödör vizet!

– Azt mondja a tanító néni, hogy túl sokat kérdezek. Igaz ez, anya?

– Bocs, hogy kések, drágám!

A kiskakas gyémánt félkrajcárja

A kiskakas az egyik reggel felszáll a török császár kerítésére, és így szól:

– Kukurikú, török császár! Add vissza a gyémánt félkrajcáromat!

Mire a török császár:

– Tessék.

Egy Jean-vicc

– Jean, hozzon egy harapófogót!

– Minek, uram?

– Valami szöget ütött a fejemben, és ki akarom húzni.

Vagány nyuszi

Megy a nyuszi az erdőben, nagy vagányan húzogatva a hőzentrógerét. Találkozik a farkassal:

– Mi van veled nyuszi? – kérdezi a farkas.

– Kuss! Én most vagány vagyok! – förmed rá a nyuszi.

Később találkozik a medvével:

– Mi van veled, nyuszi? – kérdezi a medve.

– Kuss! Én most vagány vagyok! – válaszol a nyuszi.

Megy tovább, és beleesik a rókalyukba, ahol ott van két kiskoca. Mire a nyuszi:

– Anyátok itthon van?

– Nincs.

– Hát apátok?

– Ő sincs.

– Akkor miért nem vagytok ti is ilyen vagányak?

Villamoson

A villamoson egy idős néni megszólít egy gyereket:

– Nem akard átadni a helyedet, kislány?

– Nem!

– Miért?

– Mert a múltkor is átadtam, és egy nálam sokkal fiatalabb gyereket ültettek a helyemre.

Nyalóka

A skót felesége így szól a férjéhez:

– A fiunk már két napja ugyanazt a nyálkát eszegeti.

– Nem baj – mondja a férj –, tanuljon csak meg spórolni az a gyerek.

– Rendben van, de legalább kibonthatná neki.

Motorozás

Az egérke és az elefánt egy motoron utaznak. Az elefánt vezet, majd így szól:

– Félsz, egérke?

– Nem félek én! – hangzik a válasz.

Az elefánt gázt ad, majd kis idő múlva megint megkérdezi:

– Félsz, egérke?

– Én? Ugyan!

Az elefánt csutkáig nyomja, mígnem elfogy a benzin. Leállnak az első kútnál, és feltankolnak. Visszafelé az egérke vezet, és ő is megkérdezi:

– Félsz, elefánt?

– Nem én! – válaszolja.

Az egérke padlóig nyomja a gázt, majd újra megkérdezi:

– Félsz, elefánt?

– Nem én! – hangzik a válasz.

Mire az egérke:

– Pedig félhetnél, mert nem érem el a féket.

Kitűnő gyógyszer

A skót bemegy a patikába:

– Gyógyszerész úr, tud valami hatásos szert adni fejfájás ellen?

– Igen, kérem. Kitűnő kombinált porunk van. A gyomorgörccsöt és a reumatikus fájdalmakat is enyhíti. Mire a skót:

– Köszönöm, akkor most nem kérem, megvárom, amíg a többi is fájni fog.

Szép dolog

A rendőr csuromvizesen mászik ki a Dunából. Egy férfi odaszól neki:

– Uram, engedje meg, hogy gratuláljak önnek. Igazán szép dolog volt, hogy az öngyilkos után ugrott a Dunába.

– Igen – prüsszöl a rendőr –, csak azt tudnám, hogy ki volt, aki meglökött hátulról.

Érettségi

Az érettségien megkérdezi a tanár az egyik maturánstól:

– Melyik nagy folyó folyik keresztül Németországon, és mi a neve?

A maturáns kihúzza magát:

– Németországon több nagy folyó folyik keresztül, és a nevem Kovács.

– Nem játszhatok veled sulis után. Segítenem kell apunak a házi feladatban.

– Nem másoltam át a mellettem ülőtől, csak érdekelt egy másik vélemény is.

Dömdö-dömdö-dömdödöm

Mikkamakka nagy rikoltozásra ébredt. Majd beszakadt a dobhártyája. Nem csoda, mert éppen az ő fülébe rikoltoztak. Hárman is. Nevezetesen Bruckner Szigfrid, a kiérdemesült oroszlán, Aromo, a fékezhetetlen agyvelejű nyúl és Vacskamati.

– Te meg Maminti lesztek a döntőbírók! – üvöltötte éppen Bruckner Szigfrid.

Mikkamakka először is befogta a fülét.

– Miféle döntőbíró? – kérdezte akkor.

De nem vette le a kezét a füléről, mert am azok hárman egyszerre kezdtek kiabálni. Sőt odajött Nagy Zoárd is, a lépkedő fenyőfa, s nem sokkal később Ló Szerafin, a kék paripa.

Most már öten üvöltöztek.

– Éntőlem megszakadhattok az ordibálásban – mondta Mikkamakka –, addig úgysem veszem el a kezem a fülemtől, amíg nem kezdtek csendesen és egyenként beszélni.

Aromót választották szószólónak, Mikkamakka levette a füléről a kezét.

– Arról van szó, kérek szépen, hogy Bruckner Szigfrid azt állítja, ő itt a legnagyobb költő – kezdte Aromo –, és bármelyikünknel szebb verset tud kitalálni. Egyszóval hengec...

– Még hogy én hengecgek! Igenis... – Mikkamakka újra befogta a fülét.

Mindenki Bruckner Szigfridnek támadt.

– Hadd mondja végig Aromo.

Az oroszlán elhallgatott.

– Elhatároztuk hát – folytatta Aromo –, hogy költői versenyt rendezünk. Mindenki költ egy verset, és a végén te meg Maminti, a kicsi zöld tündér eldöntitek, hogy melyik kapja az első díjat.

– Természetesen az én versem – mondta magabiztosan Bruckner Szigfrid, de megint lehurrogták.

– Jól van – mondta Mikkamakka –, ezen ne múljon.

Fölült a tisztás szélén egy emelvényre Maminti mellé.

– Ki akar versenyezni? – kérdezte.

Mindenki fölemelte a kezét, még Szörnyeteg Lajos, a legjobb szívű behemót és Dömdödöm is. Valamennyien papírt és ceruzát ragadtak, és vadul nekiláttak. Csak úgy sistergett a sok ceruza. Legelsőnek Szörnyeteg Lajos készült el a verssel. Föl is állt, hogy elszavalja.

A múltkor Mikkamakkaival

Fát vágni mentünk az erdőre,

De olyan szerencsétlenül dőlt

A fa, hogy Dömdödöm alászorult.

Huhú, fiúfüty, lengettek, regettek, fütyörésztek, fityirésztek a többiek.

– Ez nem vers, kikérem magamnak! – dühöngött Bruckner Szigfrid.

– Hallod, Mikkamakka, azt mondja, nem vers?! – méltatlankodott Szörnyeteg Lajos.

Mikkamakka ráncolta a homlokát.

– Hát bizony – mondta aztán –, kedves Lajos, ez tényleg nem vers.

– Miért – lobogtatta a papírját Szörnyeteg Lajos –, amikor a sorok szépen egymás alá vannak írva, és minden sor nagybetűvel kezdődik? Akkor miért nem vers?

Mikkamakka elgondolkozott, vakarta a feje búbját. Valami okosat akart kisütni. Ki is süttött, mert amikor Szörnyeteg Lajos harmadszor kérdezte, hogy miért nem vers, rávágta:

– Csak!

És lássuk be, igaza volt.

Rögtön színre is lépett a második versenyző. Maga Bruckner Szigfrid. Pózbba vágta magát, az égre emelte tekintetét, és nekikezdett:

Ej, mi a kő! tyúkanyó, kend

a szobában lakik itt bent?

– Állj – mondta Mikkamakka –, ezt nem te írtad!

– Hát kicsoda? – háborgott Bruckner Szigfrid. – Ki az ördög írta volna, itt van, nézd meg a papírt, nem az én írásom ez?!

– Jó, jó – vágott közbe Mikkamakka –, de ezt már régen megírta Petőfi Sándor. Mi meg abban állapodtunk meg, ha jól emlékszem, hogy mindenki a saját versét adja elő.

– Úgy van! – helyeselték a többiek.

– Ki az a Petőfi Sándor?! – kiabált Bruckner Szigfrid. – Sohase hallottam a nevét.

– Elég szégyen – mondta Maminti –, de a verset akkor is ő írta. Légy szíves, saját költeményt előadni.

– Na jó – mondta Bruckner Szigfrid. – Tudok én mást is. Ide süssetek!

Póz, arc az ég felé. Nekikezdett:

Ej, kend, tyúkanyó, mi a kő,
itt bent lakik a szobában?

– Hohó – hadonászott Aromo –, ugyanazt mondod kitekerve! És ráadásul rím sincs benne.

– Rímnek kell benne lenni? – kérdezte Bruckner Szigfrid Mikkamakka.

– Hát nem árt – mondta az –, de ne az *Anyám tyúkját* mondjad. Akárhogy forgatod, úgyis ráismerünk.

– Na jó – mondta újra Bruckner Szigfrid –, akkor nem az *Anyám tyúkját* mondom.

Elkezdte:

– *Apám tyúkjá*, írta Bruckner Szigfrid.

Ej, tyúkapó, mi a kő, itt bent

lakik a szobában kend?

– Megölni, lelőni, szétvágni, elzavarni, kirúgni, szétfűrészelni! – dühöngtek a többiek.

– Így nem lehet szavalni! – háborgott Bruckner Szigfrid.

– Bizony nem – mondta Mikkamakka. – Jobb is, ha abbahagyod. Itt csalással nem élsz meg. Halljuk a következőt!

Bruckner Szigfrid elsompolygott onnan, s Nagy Zoárd, a lépkedő fenyőfa ugrott a helyére. Szavalt, csak úgy zengett.

Legszebb állat az anakonda,
de nem tudja ezt ama konda,
ha ráterelnék ama kondát,
széttiporná az anakondát.

– Ugyan, miféle vers ez! – mondta szemrehányóan Aromo. – Ilyen erővel azt is mondhatad volna:

Legszebb állat az anaménes,
de nem tudja ezt ama ménés,
ha ráterelnék ama ménest,
széttiporná az anaménest.

A többiek tapsoltak, tetszett nekik Aromo gúnyolódása. Sőt, hogy köszörüljön a költődományán esett csorbán, Bruckner Szigfrid is megszólalt:

– Vagy azt is mondhattad volna:

Legszebb állat az anacsorda,
de nem tudja ezt ama csorda,
ha ráterelnék ama csordát,
széttiporná az anacsordát.

Nagy Zoárd tobozai vöröslöttek a méregtől.

– És azt nem mondanád meg, mi a csudát jelent az az anacsorda meg anaménes?

– Ugyanazt, amit az anakonda – kiabált közbe Vacskamati –, azaz semmit!

– Az anakonda igenis egy állat – bizonygatata Nagy Zoárd.

– Ki ismeri? – tette föl a kérdést Mikkamakka.

– Senki – zúgták a többiek.

– Nem ér! – hadonászott Nagy Zoárd. – Tesék megnézni a *Természettudományi kislexikon*-ban. Ha nincs benne, vágjanak föl tűzfának.

– Kinek van *Természettudományi kislexikonja*? – kérdezte Mikkamakka.

– Senkinek – felelték kórusban.

– Ezen ne múljon – szólt ekkor Maminti, és elővette zöld varázspálcáját. – Csiribi, legyen itt egy, csiribá, természettudományi, prics, kislexikon, prucs!

És már ott is volt a lába előtt.

Nosza, nekiestek, lapozták, csak úgy sistergett.

– Hányadik betű az ábécében az a? – kérdezte Vacskamati.

– Hátulról vagy előlről számítva? – érdeklődött Aromo, de akkor már Nagy Zoárd diadalal felkiáltott:

– Itt van, az ötvenkilencedik oldalon! – És olvasta:

– „Anakonda (Eunectes murinus): állat, tíz métert is elérő, dél-amerikai óriáskígyó. Áldozatát körülgyűrűzi és összeroppantja.”

– Hát legyen neked ez a legszebb állat – mormogta Aromo, de mit volt mit tenni, el kellett fogadni Nagy Zoárd versét, íme kiderült, van anakonda nevű állat.

– Jöhet a következő – intett Mikkamakka. Ló Szerafin méltóságteljesen fölállt, középre ballagott, meghajtotta magát:

Orbán János Dénes

A szárnyas idő árbocomra szállt

*A szárnyas idő árbocomra szállt,
fehér dalát vijjogva szüntelen,
s én térdre hullva nézem, hallgatom,
vitorlámat levonni nem merem.*

*A szelek mérge marja arcomat,
romlásnak indul két erős karom,
a reményt sötét moha lepi be,
és nem köthetek ki a nyugalom
partján, ahol a csendet gyerekek
hangja űzi, s a viruló liget
virágszirom-arcú asszonyának
koszorújából bimbó integet.*

*Vitorlámat levonni nem tudom.
A partot nem, az eget nézhetem.
A szárnyas idő árbocomra szállt,
és fészket rakott hervadt mellemen.*

Ha elpusztul a tulok,
szarvából lesz a tülök,
de ha én elpusztülök,
belőlem nem lesz tulok.

– Hát az biztos – kiabálták a többiek –, mert
már most egy nagy tulok vagy!

– Még hogy elpusztülök – vihogott Bruckner Szigfrid. – Elpusztülök a rühügestől.

– Csend legyen! – kiáltott Mikkamakka. – Ki
következik?

– Én – mondta Vacskamati. – Egy egészen
rövid verset írtam.

– Halljuk!

Szerda ablakában
csütörtök ül,
és ordít
csütörtökül.

Egy darabig csend volt, aztán Szörnyeteg
Lajos megkérdezte:

– Miért csütörtökül ordít?

– Mert csütörtök – mondta Vacskamati –, ha
péntek, péntekül ordítana.

– Idegen nyelveket nem tud? – akadémus-
kodott Bruckner Szigfrid.

– Nem – mondta Vacskamati –, ez egy mű-
veletlen csütörtök.

Mikkamakka megrázta az elnöki csengőt.

– Elég – mondta. – Halljuk Aromót!

Aromo fölényes mosollyal sétált a tisztás
közepére. Rázendített:

bálomböki bag u fan
bálombökö big a fún

– Nem ér – ordított közbe Bruckner Szigfrid

–, egy hangot se értek belőle! Arról nem volt
szó, hogy hottentottául is lehet verset írni.

Aromo újra belefogott:

bálomböki bag u fan
bálombökö big a fún
búlambákö bög i fan
balúmbaká bög ö fin

bilambúka bág ö fön
bölimbakú bag á fön
bölömbika búg a fán

– Ez semmi – mondta Ló Szerafin –, így
egy gyerek is tud verset csinálni, ha ugyan ez
egyáltalán vers.

– Igenis vers! – jelentette ki Mikkamakka,
akinek úgy látszik, tetszett ez a bálömböki. – S
ha azt hiszed, hogy olyan könnyű ilyet írni, raj-
ta, bizonyítsd be! Írj egyet!

– Nem is kell leírnom – mondta Ló Szerafin
–, kapásból is elmondhatom.

– És már mondta is:

kómirelű kőtyual
kamórule kőtyöül
kumaróli ketyüöl
kómuraló kityeül
kómürula kőtyiel
kemürölű katyóil
kimerülű kutyáol

– Jó, jó, de ennek semmi értelme sincs. Mi
az, hogy kimerülű kutyáol? – szölt Aromo. – Ki-
merülhet egy zseblámpaelem vagy esetleg
egy hegymászó, de egy kutyáol!

– Esetleg elfárad – vetette közbe Vacska-
mati. – Miért ne fáradhatna el egy kutyáol?

– Vagy a kutya nagyon nyomja belülről
– kelt Bruckner Szigfrid is Ló Szerafin védel-
mére.

– Rendben – mondta Aromo –, de a mód-
szer, ahogy a verset írtam, mégis az én talál-
mányom.

– Ez igaz – hagyták helyben a többiek.

– Találmánynak nem rossz – epéskedett
Nagy Zoárd –, csak versnek.

Mikkamakka megint csengetett.

– Halljuk az utolsó versenyzőt!

Nagy pironkodva előállt Dömdödöm, aki-
ről mindenki tudja, hogy csak annyit tud mon-
dani, dömdödöm.

Így szavalt:

Dömdödöm, dömdödöm,
dömdö-dömdö-dömdödöm

– Nem ér! – rikoltozott Bruckner Szigfrid.

– Akkor én meg azt mondom, hogy:

Prampapam, prampapam,
prampa-prampa-prampapam

– Nono – mondta Mikkamakka –, csak azért
kiabálsz, mert nem tudod, mit jelent Dömdö-
döm verse.

– Miért, mit jelent?

– Azt, hogy mindannyiunkat nagyon szeret.

– Engem is? – kérdezte gyanakodva Bruck-
ner Szigfrid.

– Persze, téged név szerint is megemlített
– mondta Mikkamakka.

– Éljen Dömdödöm – kiáltott Bruckner
Szigfrid –, adjuk neki az első díjat!

– Adjuk! – kiabálták a többiek.

Mikkamakka és Maminti egy babérko-
szorút helyezett Dömdödöm fejére.

– Te győztél – mondták neki.

– Majd kölcsönadhatod a krump lifőze-
lékembe – veregette meg a győztes vállát
Bruckner Szigfrid.

Dömdödöm meg boldogan elindult az
erdő felé, és fennhangon dúdolgatta a győz-
tes verset.

Dömdödöm, dömdödöm,
dömdö-dömdö-dömdödöm.

Kedves Olvasó Tanulók!

Lázár Ervin (1936–2006) Négyoszög-

letű Kerek Erdő (1985) című meseregé-
nyének egyik, a költészetről szóló fejezetét
olvashatjátok mai rovatunkban. A Gyöngy-
halász e hónapi témájaként pedig a mese-
erdő képzetét jelölhetjük meg. Mielőtt még
olvashatjátok mai rovatunkban. A Gyöngy-
halász e hónapi témájaként pedig a mese-
erdő képzetét jelölhetjük meg. Mielőtt még
csodálkozva kérdeznék, hogy kerül ebbe
a – nem kisiskolásoknak szóló – rovatba
(különösen a múlt hetek sci-fi irodalma
után) egy meseregény fejezete, különösen,
hogy a Jó Pajtásnak van is Mesélgető rova-
ta, gyorsan kifejtem: az irodalom nem ilyen
egyszerű működésű területe világunknak, s
főleg nincs jól leválasztható, elkülöníthető,
gyermeknek és felnőtteknek szóló része.
Sokszor leírtam és el is mondtam már: csak
jó és rossz, értékes és értéktelen irodalom
van. Ami e kategóriák közé helyezhető: vi-
tatható, kérdéses és színvonal alatti.

Az emberi képzelet nem erdő? A fikció (a
kitaláció) nem mese? Az epika nem a mesélés
műneve? A válasz természetesen: igen. Um-
berto Eco (1932) tanulmányt írt a kérdéssel
Hat séta a fikció erdejében címmel. Réges rég,
egy Dante Alighieri (1265–1321) nevű itáliai

író Isteni színjáték címmel hozta létre az em-
beri lét mibenlétét fejtegető „emberiségkölte-
mény-”ét, amelynek elbeszélője „az emberélet
útjának felén egy sötét, sűrű erdőbe ér”.

Kell-e még bizonyíték arra, hogy az iro-
dalom, az irodalmi mű alapja a mindenkori
a képzelet, a mese, a fikció erdeje?

Keressetek a magyar és a világiroda-
lomban is hasonló elbeszéléseket, drámá-
kat (vers- és prózaformában egyaránt!),
amelyeknek tere valóságos és kitalált erdő!
Mit sugall számotokra a Lázár Ervin-mese
képtelen címe?

**Orbán János Dénes (1973) A szárnyas
idő árbocomra szállt** című verse viszont
Berzsenyi Dániel költészetére reflektáló, leg-
inkább az Osztályrészem és A közelítő tél
című Berzsenyi-verseket újraíró költemény.
Miért egyéni, eredeti és remek mégis, holott a
Lázár-szövegben arról van szó, hogy Bruck-
ner Szigfrid nem énekelheti újra Petőfi Sán-
dor Anyám tyúkjá című versét sajátjaként?

Jó olvasást, kellemes élményt, sikeres
kutatást!

Bence Erika

Programok törlése nyomok nélkül

Minél régebb óta használjuk Windowsunkat, és minél több programot próbáltunk ki, majd töröltünk ez idő alatt, annál több fölösleges adatmaradék és regisztrációs bejegyzés lassítja gépünket. E káros hatások ellen küzd már régóta az Ashampoo UnInstaller, amelyet érdemes kipróbálni.

Az előző változathoz képest elsőre leginkább a telepítési teendők változtak meg. Például ismét – lassan szokás szerint – érdemes a The Page.com csatlakozási ajánlatot visszautasítani. Ám megjedni nem kell, a telepítő angolul beszél, de aztán már – megfelelő nyelvi és helyi beállítások esetén – magyarul fogad a felület. Bár a programfájl friss, máris megjelent hozzá egy apróbb patch, amit érdemes rögtön telepíteni is, de vigyázva, mivel menet közben számos apróságra kér majd engedélyt. Szerencsére a program tökéletesen működőképes marad akkor is, ha szigorúan nemet mondunk a kérésekre, így mi ezt ajánljuk.

1. Megfigyelt telepítések

Az UnInstaller és a hasonló programok nagy előnye, hogy megelőző védelmet nyújtanak az adatszemet felhalmozódása és a regisztrációs adatbázis összegubancolódása ellen. Ezt egy pofonegyszerű módszerrel érik el: megfigyelik és naplózzák minden program telepítését. E nélkül nem is működik az UnInstaller, azaz korábbi programok eltávolítására nem érdemes használni, el-

lenben már az első futtatásakor ajánlott bekapcsolni a Telepítő monitort.

Telepítéskor a rendszer először is rögzíti a meglévő helyzetet (regisztrációs bejegyzések, rendszerfájlok), majd naplózza a telepítést, végül pedig újra elmenti a fontos fájlok állapotát. A két adat egyeztetése pedig tökéletes és biztonságos eltávolításhoz vezet, ha valamikor a jövőben törölnénk a programot az Eltávolítás varázsló használatával. A Kézi eltávolítás varázsló pedig segít a korábban telepített programok lehető legbiztonságosabb eltüntetésében, ahogy a Start menü, a regisztrációs adatbázis és a fájlvezérlések kigyomlálásában is.

2. Eszközök minden feladatra

Eszközők címszó alatt leginkább tisztító-programok találhatók: törölhetjük az ideiglenes fájlokat (Átmeneti fájlok keresése és törlése), a böngésző ideiglenes fájljait és websütijeit (internetterület tisztítása), sőt, a regisztrációs adatbázist is megtisztíthatjuk. A keresés elindítására továbbra sincs igazi gomb – a keresés indítása feliratra bökve kezdődik az ellenőrzés. A hibás társítások és üres könyvtárak felkutatása és törlése érdekes extra, de a rendszeren általában nem lendít sokat, ellenben kisebb problémákat okozhat, ha hibás döntést hozunk. A Dupla fájlok keresése amilyen hasznos pl. fotók, filmek, zenék másod- és harmadpéldányainak eltüntetésére, olyan veszélyes rendszerfájlokon alkalmazva. Nem véletlen, hogy

alapbeállításban ezek jó részét át is ugorja a program, és biztonsági mentést is készít.

3. Kiegészítő lehetőségek

A félautomata varázslókon kívül számos részletesebb kiegészítő áll rendelkezésünkre Műveletek és Részletes funkciók alatt. Például telepítés nélkül is elmenthetjük a rendszerkonfigurációt, vagy összehasonlíthatjuk egy már meglévő mentéssel, sőt, ezt még naplózhatjuk is. A legérdekesebb azonban az Eltávolított alkalmazások helyreállítása. Bár egy újratelepítés egyszerűbb és biztosabb sikerrel jár, ha egy alkalmazás beállításait szeretnénk visszakapni, jól jöhet ez az utolsó utáni esély.

Kezelés pont alatt az említett sebészti pontosságú eltávolításokat ejthetjük meg, továbbá itt kapott helyet a Windows rendszer-visszaállítás és a program saját visszaállítási lehetősége is.

HOROSZKÓP

KOS

Iszonyatosan vágsz valamire vagy valakire, ám úgy tűnik, egyelőre nem kedveznek neked a csillagok, várnod kell. Ne aggódj, minél több idő telik el, annál tisztább lesz számodra, hogy mit is akarsz valójában! Szellőztess ki a fejedet egy nagy sétával.

BIKA

Ha letudtad a hétvége előtti örületet, nyugalmadat maximum azok a fogások bolygatják meg, amelyeket a családi ebéden elé tesznek. Az emésztésednek is jót tenne, ha nem vernél táborn a tévé előtt egész nap, hanem mozognál is egy kicsit a szabadban. Kellemes meglepetést hozhat neked ez a hét.

IKREK

Hajlamos lehetsz helytelenül megítélni társaidat, elkövetni azt a hibát, hogy olyan tulajdonságokat látsz bennük, amelyekkel nem rendelkeznek. Ez csalódáshoz vezet, inkább mással foglald el magad, ne a többieket bogozgasd! Izgatott vagy a hétvégi buli miatt, kihagyhatatlan ajánlatot kaptál.

RÁK

Most hallgass a megérzéseidre, és ne engedd, hogy a környezeted befolyásoljon! Jók az intuíción, az ötleteid, és van elég erőd véghez vinni a céljaidat. Pozitív hétre számíthatsz, sok jó eredménnyel. A szerelmed romantikus meglepetése is leköti minden figyelmedet.

OROSZLÁN

Egy cseppet se aggódj olyan dolgok miatt, amelyeknek még nem biztos a végkimenetele. Jól veszed az akadályokat, még akkor is, ha tudod, hogy rosszakaróid szánt szándékkal gördítik eléd őket. Meg kell küzdened a céljaidért, és végül győzni fogsz, minden jel arra mutat. Kitartás!

SZŰZ

Még a hét elején kipattan a fejedből egy ötlet, amely nem hagy nyugodni, megvalósításért kiált. Kérdezősködj a barátaid körében, informálódj a témáról, majd vágj neki, megvan benned az összpontosítás képessége. Most leginkább a családod előtt kell bizonyítanod, így jóváteheted néhány hibádat.

MÉRLEG

Változás állhat be a baráti körödben, új embereket fogadhatsz a szívedbe, egyes személyek pedig távoznak is örökre vagy hosszabb időre. Akikkel most összekovácsolódsz, azok igaz barátoknak bizonyulnak, sok szép közös élmény vár rátok. Légy lazább, nem kell minden apróság miatt görcsölni!

SKORPIÓ

Vigyázz, mert egy ismerősöd bár békésnek, segítőkésznek mutatkozik, valójában a vesztet akarja, és minden eszöközt megragad, hogy kitúrjon a helyedről, bármiről is legyen szó. Ha odafigyelsz a részletekre, nyitott szemmel jársz, elejét veheted a problémáknak.

NYILAS

Lehet, hogy sért, de az érdekek vezérelnek majd az elkövetkezendő napokban, nem érdemes azokra hallgatnod, akik ismernek és elfoglaltak veled kapcsolatban. Új barátok érkeznek a környezetedbe, akik belevihetnek a jóba, csak légy elég bátor, kalandvágyó a velük való együttműködéshez!

BAK

Sikerül végre kicsit összhangba jönnöd saját magaddal, elkezded szeretni a tested, önmagad, aki vagy. Csodálkozol azon, hogy mosolyogva kelsz, hogy legszívesebben repülnél, de nem kell megijedni, semmi bajod, hullámhegyen vagy most, ennyi.

VIZÖNTŐ

A fontosabb feladataidat ütemezd a hét elejére, különben egy szerencsétlen fordulat következtében a hétvégére csoportosulhat az egész, és annyi a pihenésednek, azt pedig nem akarod. Most szükséged van a lazításra. Ha tudnád, mennyire tetszel valakinek, biztosan azonnal megszólítanád...

HALAK

Parázs veszekedésekre és konfliktusokra számíthatsz a suliban és otthon is. Ahelyett, hogy kikelnél magadból és ordítanál, gondold végig a helyzetet, és csak utána közöld az álláspontodat, így esetleg el is éred a célokat! Szükség lesz a fittségedre, a vízzel kapcsolatos sportok lazíthatnak leginkább.

Oszd be jól az idődet!

Elcsúszol a tanulnivalóval? Meglepődsz, hogy nyakadon a dolgozat, és a tananyag felével sem végeztél?

Készíts tanulási tervet, a megfélemlítések elkerülése érdekében!

Ez nem idő- és energiapocsékolás. Ellenkezőleg: használatával takarékoskodsز mindkettővel. Ráadásul az elvégzett feladatokat folyamatosan és látványosan kipipálhatod – ez motiválóan hat. Ellenvéleményként gyakran halljuk: készítheték én tervet, de nem tudom betartani. A család, a barátok, a lustaság.... Nos, ebben az esetben a terved nem jó! Mindenképpen olyan tervet készíts, amit valójában be tudsz tartani! Ehhez a következőket vedd figyelembe:

1. A megtanulandó tárgyak sorrendje

Figyeld arra, hogy vannak olyan emberek, akiknek az agya igényli a bemelegítést – próbáld ki, hogy te is ilyen ember vagy-e! Ha igen, mindig egy számodra könnyebb feladattal kezdj! Illetve, a hasonló tárgyakat lehetőleg ne egymás után tanulj.

2. A megtanulandó anyag mennyisége

Ne kíváncsi lehetsz magadtól! Ha rossz az időérzéked, és nem tudod, mire mennyi időt kell szánnod, akkor néhány héti semmi más

dolgod nincs, mint mérni! Mérd, hogy mennyi idő alatt végzel a mosogatással, a leckékkel, egy-egy tankönyvvvel... hamarosan elég tapasztalatod gyűlik össze, hogy megvalósítható tanulási tervet készíts.

3. A számonkérésig hátralévő idő

Könnyű azt gondolni, hogy a szóbeli feleltetés vagy a dolgozat még messze van... ekkor segít egy aprólékosan kidolgozott terv. Próbáld előre gondolkodni, és nem az utolsó pillanatban kapkodni... az időmértéket is építsd be a tervedbe!

4. A megcélzott osztályzat, eredmény

Nilván más taktikára van szükség, ha a kettesre gyúrsz, mint ha ötöst szeretnél...

5. Egyéni jellegzetességek

Este vagy reggel tudsz jól tanulni? Mikor vagy használhatatlan? Mikor pörög az agyad? Mennyire vagy fáradékony? Milyen gyakran érdemes szünetet tartanod? Ezeket a kérdéseket mindenképpen gondoldkozz el!

6. Egyéb elfoglaltságaid

A jelszó: a realitás néha nehezíti a tanulást. De csak annak, aki nem építi be a tervébe a felmerülő problémákat.

Nyolc dolog, amivel felkeltheted a fiúk figyelmét

1. A mozgásod

Az egyenes testtartás, a szép járás és a természetes mozdulatok mindig nyerők. Ha úgy érzed, ez még nem megy neked a legfényesebben, állj otthon a tükör elé és gyakorolj! Állj lazán, és figyeld meg a testtartásod! Húzd ki magad, húzd be a hasad, és tartsd egyenesen a válladat. Ennél több nem is kell.

2. Az alakod

A lányok ennek sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint a fiúk. Ne feledd, ez csak izlésbeli kérdés. De ha nem felelsz meg egy ideálképnek, nem veled van a baj.

3. Az öltözködésed és a stílusod

Ha meglátsz rajtad, hogy odafigyelsz az öltözködésedre, ha stílusosan és izlésesen válogatod össze a ruháidat, akkor a fiúk számára az egész megjelenésed vonzó lesz. Ne feledd: az öltözködésben mindig izgalmasabb a sejtelmesség, mint a kihívó megjelenés!

4. Az illatod

Legyél ápolat, használj dezodort. Sok fiú megnézi a lányok kezét, haját, arcát: figyelj oda, hogy ezek a testrészeid ápoltak legyenek. Ne használj mindenből túl sokat vagy túl keveset! Ahhoz, hogy jó illatod legyen, nem kell egy egész üveg parfümöt magadra locsolnod.

5. A sminked

A sminked csak akkor lesz csábító, ha kihangsúlyozza a szépségedet. A túl sok smink inkább visszaszít, semmint szép.

6. A beszéded

Mindenkinek sajátos beszédstílusa van, amiben fontos szerepet játszik a hanglejtés, a szóhasználat, a gesztusok. Ha egy fiúval beszélgetsz, figyeld meg, melyik az a jellegzetes szófordulat, amelyet meghallva azonnal elmosolyodik. A káromkodás, a csúnya beszéd és az idétlen szövegek nem illenek egy lányhoz, sőt tutira kiábrándítóan hatnak a fiúkra.

7. A mosolyod

A fiúk szívesebben mennek oda egy mosolygós lányhoz, bátrabban kezdeményeznek nála, mint egy szomorú vagy idétlenül vihogó csajnál. A mosoly a pozitív személyiség és a barátságosság jele. A fiúk egyáltalán nem szeretik, ha egy nagyobb lánytársaság fülsikeditően vihog.

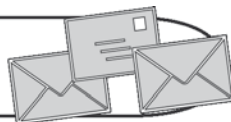
8. A humorod

A fiúk szeretik, ha egy lány társaságában nyugodtan poénkodhatnak, mert érti a viccet. A humorérzék nagy kincs, érdemes fejleszteni. Ha megsértődés a beszélgetésen vagy bémultan nézel, miközben repkednek a fejed fölött a poénok, akkor nem leszel túl meggyőző a fiúk szemében.

A lassúság napját ünnepelték a múlt hétfőn a világ több mint száz városában. Az Olaszországból indult és az idén ötödszörede megrendezett lassítás az életminőség javítását szolgálja. Váltás ritmust! Lassíts le egy napra! – szól a Lassan élni mozgalom jelszava. A nemzetközi lassítási akció résztvevőinek – Milánótól Nápolyig, Brazíliavárostól New Yorkig és Tokióig – akármit is csinálnak, las-

MIZUJS?

A lassúság napját ünnepelték a világ számos városában

sabban kell tenniük. Rómában este hosszú regényrészleteket olvasnak fel, szép lassan. Milánóban megbüntették az utcán túlságosan sietőket. Firenzében csigalassú menete-

lést tartottak. „Világunk egyre gyorsul, ezért egyre komplikáltabb, lassítva egyszerűbb és élvezhetőbbé tehetjük” – írta honlapján a mozgalom alapítója, Bruno Contigiani.

A családom féltve őrzi

Minden családban van valamilyen régi tárgy, amit féltve őrznek.

Van nekünk is egy teáskészletünk, érdekes figurák vannak rárajzolva. A készlethez tartoznak a kis csészék, a cukortartó, a kis kancsó a tejnek, és a teáskanna. Valódi kisméretű minden. Biztos régen nem voltak divatosak a nagyméretű csészék, mint ma. Nem tudjuk, milyen korú, csak hogy régi. Úgy örököltük a nagyitól. Anyukám mesélte:

– Én is szerettem ebből a készletből inni gyerekkoromban, mikor még egész kicsike voltam, mivel nagyon érdekes volt. Persze a szüleim nem engedték, mert azt hitték, hogy egyszer el fogom ejteni, és akkor mi lesz. Pár évvel később már odadták nekem is, és mindig belőle ittam mindent. Még a babákat is belőle itattam, és jókat szórakoztam.

Most rajtam a sor, én vagyok a legfiatalabb a családban. Néha kávé izom belőle, persze nem igazit.

Természetesen én is vigyázok a vékony porceláncsészékre, hogy még sokáig gyönyörködjek a szép rajzokban. Talán megmarad a következő generációnak is.

**Lackó Márta, 5.2 osztály,
Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

Tiniszerelem

Tizenkét éves korban kezdődik a szerelembe esés időszaka. Mi még ugyan nem tudjuk teljes mértékben, hogy mi az igazi szerelem, de azért tanulunk abból, amit eddig elmondtak nekünk a felnőttek.

Viszont a szerelem nem az igazi, ha nem mi éljük meg. Mi még ehhez nem is vagyunk elég korosak, de az érzelmeink hajtának bennünket, és nem is tudunk ellenállni, bárhol is próbáljuk vagy akarjuk. Mostanában a tiniszerelem abból áll, hogy a fiú úgy kezd udvarolni a lánynak, hogy szép dolgokat mond róla. Később meglepi egy kis ajándékkal, és mellé egy kis pusztát ad. A lányok többsége ilyenkor izgatott, és elpirul az örömtől. Sokan vártuk mostanában a Valentin-napot meg a nőnapot, hátha végre ránk mosolyog valaki. Nekünk is jár már egy virágszál, egy puszi stb.

Ilyen gondolatok foglalkoztatják a tiniket.

**Orosz Beatrix, 6.2,
Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

Láthatósági mellényben a norvég szarvasok

Norvégiában a szarvasokra láthatósági mellényt adnak, hogy ezzel védjék az állatokat a gázolásoktól az ország sarkvidéki, teljes téli sötétségbe burkolózó részén. A különleges állatvédelmi akciótól azt remélik, hogy sikerül jelentősen csökkenteni a gázolások számát – jelentette az NTB norvég hírügynökség. Az ottani útfelügyelet által kezdeményezett ötlet révén talán csökken a járművek és a szarvasfélék közötti találkozások száma azáltal, hogy az utóbbiak jobban láthatók lesznek az autók számára. Ezek az ütközések igen gyakoriak Norvégiában, az útfelügyelet szerint évente mintegy ötszáz szarvas pusztul el „autóbalesetben” – csakúgy, mint Finnország északi vidékén.

Titkos vágyaim

1. Szerinted mi a legfontosabb az alábbiak közül?

- a) Szerelem.
- b) Barátságos otthon.
- c) Jó baráti kapcsolatok.

2. Mit jelenthet, ha egy barátodról álmodsz?

- a) Könnyű a válasz: tetszik.
- b) Szerintem egyáltalán semmi jelentősége sincs ennek az álomnak.
- c) Talán csak annyit, hogy túl sok időt töltöttünk együtt mostanában.

3. Ha az alábbi felsorolásból valamelyik megvalósulhatna, most, ebben a pillanatban, akkor melyiket választanád?

- a) Álomnyaralásra mennék azzal a sráccal, aki már régóta tetszik.
- b) Szorgalmam elismeréséül jutalmat kapnék a tanáromtól.
- c) Végre nyaralni mennék a családdal, és az összes barátunkat is magunkkal vinnénk.

4. Meg tudnád-e azonnal mondani, mire vágysz legjobban?

- a) Igen.
- b) Egy kicsit gondolkodnom kellene rajta.
- c) Igen, de ezt senkinek sem merném elmondani.

5. Mit gondolsz, jelentenek valamit az álmaink?

- a) Igen, a vágyainkat jelképezik.
- b) Nem, legfeljebb a napközben történetekhez kapcsolódnak.
- c) Arról álmodunk, ami leginkább foglalkoztat bennünket.

6. Az alábbiak közül mire vágysz most leginkább?

- a) Arra, hogy akit szeretek, szerelmet valljon.
- b) Arra, hogy sikert érjek el a suliban.
- c) Egy kellemes, meghitt beszélgetésre.

7. Mit érzel, ha egy romantikus regényben földöntúli szerelemről olvasol?

- a) Jó erről olvasni is.
- b) Ilyesmi szerintem csak a regényekben van.
- c) Szeretném egyszer átélni én is ezt az érzést.

8. Melyik film főhősnője szeretnél lenni?

- a) A Zene és szövegé: amikor a híres rockzenész beleszeret a fiatal szövegírónőbe.
- b) A Dolgozó nőé: amikor egy nő megmutatja, hogyan tud karriert építeni és szerelembe esni egyszerre.
- c) A Hölgyválaszé: amikor a párom végül engem választ, és megtanít igazán táncolni.

Ha kitöltöd a tesztet, bepillantasz önnön, titkos vágyaidba, amelyeket talán saját magad előtt is elrejtettél eddig. Nyílj meg bátran, nem kockáztatsz semmit, hiszen senki sem láthatja a válaszaid, amelyek talán legbenső titkaid fedik fel...

Értékelés

Ha a legtöbbször az a választ jelölted meg:

Tisztában vagy a vágyaiddal, amelyek leginkább a szerelemre, a romantikára irányulnak. Tudod, hogy az életed csak akkor teljes, ha odafigyelsz a megérzéseidre, az ösztöneidre és a vágyaidra, és igyekszel ezeket valóra váltani. Ha valamit igazán szeretnél, keményen harcolsz érte. A szerelemben hajlasz arra, hogy a választottadat túlidealizáld, és sokáig rózsaszín szemüvegen keresztül nézd.

Ha a legtöbbször a b választ jelölted meg:

Azt gondold, az érzelmeknél fontosabbak a kézzelfogható dolgok. A siker nagyobb örömet és biztonságot ad neked, mint az, hogy az érzelmeidre figyelsz. Utóbbiaktól félsz is egy kicsit, úgy érzed, ha vágyaid előtérbe helyezed, akkor szükségtelen problémákkal találsz szembe magad. Ezért, ha váratlanul szerelembe esel, nem könnyen adod át magad az érzelmeknek, inkább harcolsz ellenük.

Ha a legtöbbször a c választ jelölted meg:

Neked a közvetlen környezeted, a családot a legfontosabb, és miattuk akár a vágyaidról is hajlandó vagy lemondani – amelyek azonban ott munkálnak a mélyben, és bármikor váratlanul előtörhetnek. Nagyon sok titkos kívánság rejlik a szíved mélyén, de azt gondold, ha ezekkel nem törődsz, akkor nem is léteznek. Pedig dehogy nem! Gazdagabb lesz az önismereted, ha szembenézel velük.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Sokáig gondolkodtam, hogyan is oldjam meg a problémámat, de egyik ötletem sem tetszett, így töled kérek tanácsot. Tizenhárom éves fiú vagyok. Már egy ideje többet barátkozom a lányokkal, mint a fiúkkal, mert ők sokszor nagyon durvák, és a viselkedésük sem tetszik. A lányokkal nagyon jól megvagyok, de megtörtént, hogy én is úgy viselkedtem velük, mint a többi fiú, és nagyon lehordtak. Azt mondták, hogy ha nem változom meg, akkor kidobnak a csapatukból. Félek, hogy ezzel a viselkedéssel veszélyeztetem a barátságukat, de azért én sem szeretnék mindig lányosan viselkedni. Már így is piszkálnak a fiúk. Hogyan viselkedjek, hogy a lányokkal is jóba legyek, meg a fiúkkal is? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves F13!

Azt hiszem, a problémád megoldását illetően jó úton haladsz, hiszen megfogalmaztad, mi az, ami gondot okoz számodra. Kielemezted a viselkedésedet, levontad a különböző viselkedési formák következményeit. Univerzális megoldás azonban nincs, de jó lenne, ha egyaránt barátkoznál a lányokkal és a fiúkkal is, mert a lányok mellett, úgy látom, a fiúk társasága és véleménye is fontos számodra. A gond az, hogy nehéz egyszerre mind a kettőnek megfelelni. A leveledben nem írtad meg, hogy mi is az a durva viselkedés, amit a lányok kifogásolnak, ha velük akarsz lenni, kerüljed, hogy így viszonyulj hozzájuk. Keresd a hozzád hasonló fiúk társaságát, akik hasonlóan gondolkodnak és viselkednek, mint te, mert biztos vagy benne, hogy nem mindegyik serdülő fiú tartozik a durva, erőszakos, „csúnya szájuak” közé. Keresheted őket az iskolában és az iskolán kívül is. Gondold át, hogy mit csinálsz szívesen, milyen hobbid van, mi érdekel, és ennek megfelelően kapcsolódj be valamelyik szakkör, klub, egyesület munkájába. Bármennyire is kényelmes és veszélytelennek tűnik a lányok társasága, közösséget kell vállalnod a fiúkkal is, hisz te is fiú vagy. Azzal, hogy mindenkivel barátkozol, felkészülsz arra a pillanatra, amikor már a lányoknak nem leszel elég, amikor szerelmesek lesznek, és járni kezdenek más fiúkkal, amikor már kevésbé leszel számukra megfelelő barát. Biztos vagy benne, hogy eljön majd az az idő is, amikor nem barátkozni szeretnél majd egy lánnyal, hanem mélyebb kapcsolat köt majd hozzá, és ekkor igencsak jól fog jönni, ha tudod, mi a fiúk dolga, persze a durvaságot leszámítva, ami a lányok többségének, de minden fiúnak sem esik jól.

„Kedves Bizalmas sorok és Bori Mária!

Tizenkét éves lány vagyok, és a számomra egy nagyon nagy problémával jelentkezem. Nem iskola, nem tanulás, hanem mi lenne más, »fiús« probléma. Van egy fiú, akit szeretek, és egy hónapja járunk is. Nem tudom, hogy szeressem-e tovább, mert most már nagyon idegesít, hogy féltékenykedik. Volt már, hogy kiabált is rám, mert nem akarja, hogy más fiúkkal is szóba álljak. Minden zavarja, ami nekem fontos. Nekem sok barátom van az osztályomból, az utcából, a klubból, és nem szeretném megszakítani velük a barátságot. Mit tegyek? Segíts!

Válasz:

Kedves Bimbó!

Azt hiszem, már te magad is tudod, hogy a féltékenykedés, különösen, az ilyen, mint amit a fiúd produkál nem egészséges, sem a számodra, sem a fiúd számára. A féltékenykedés hátterében sokszor az önbizalomhiány áll, és nagyon megkeserítheti az emberek életét. A barátság-ra és a szerelemre is egyaránt vonatkozik, hogy csak addig tart, amíg mind a két fél jól érzi magát a kapcsolatban. Ha bárki közülük boldogtalan, zavarja a másik viselkedése, kellemetlenül érzi magát, nem kell

minden áron fenntartani a kapcsolatot. De nagyon jó, ha elmondjuk a másiknak, hogy mi zavar bennünket, mi az, ami nem elfogadható a viselkedésében, mert csak így tudhatja meg a másik, hogy min kell változtatnia, mit kell korrigálnia, mire kell odafigyelnie, hogy a kapcsolata sikeres legyen. Te az ÉLET megismerésének a kezdetén vagy, mondhatom úgy is, hogy csak 12 éves vagy, még nagyon sok életfeladattal kel megbirkóznod. Hogy sikeres legyél ezen az úton szükség van mind a barátnőidre, mind a barátaidra, lányokra, fiúkra, kortársaidra, fiatalabbakra és idősebbekre is egyaránt. Szükség van arra, hogy barátkozz, szórakozz, neved és sírj, hogy szerelmes legyél, csalódj, újra szerelmes legyél, hisz csak így tudsz tapasztalatot szerezni, így tanulsz meg feldolgozni az élményeidet, megélni a különböző érzelmeket. Ha úgy érzed, hogy zavar vagy kellemetlen a fiú viselkedése, nem érzed magad jól vele, nyugodtan szakíts vele, de próbáld neki elmagyarázni, hogy miért nem akarsz vele már járni, mi zavar a viselkedésében, hogy ő sem túrné, ha elrendelnéd neki, kivel állhat szóba és kivel nem. És ami nagyon fontos, továbbra is barátkozzál mindenkivel, fiúkkal és a lányokkal is.

F13”

„Kedves Bizalmas!

Tizennégy éves vagyok és boldogtalan, mert eddig még nem jártam senkivel sem. Az eddigi szerelmeim csupán egyoldalúak voltak, mert a fiúk nem viszonzták azt. Volt, hogy nagyon csúnyákat mondtak nekem, ha megtudták, hogy szerelmes vagyok beléjük. Most is van egy fiú, aki nagyon tetszik, már tudja, hogy szeretem, és üzent, hogy én neki nem tetszem. Nagyon boldogtalan vagyok, mert úgy érzem, hogy nem tudok nélküle élni.

Biztosan bennem van a hiba, ha nem tudok senkit se magamba bolondítani. Mit tegyek, hogy ez megváltozzon, és még-is tetsszem ennek a fiúnak?!

Cuki”

Válasz:

Kedves Cuki!

Azt hiszem, nem benned van a hiba. Még nem jött el a te időd, nem a számodra megfelelőbe szeretted bele. Gondolkodj el azon, hogy milyen fiúk, milyen emberek azok, akik csúnyákat mondanak, ahe-lyett, hogy örülnének, hogy valaki vonzónak tartja őket. Azt is tudnod kell, hogy előbb valaki szimpatikus, vonzó kell, hogy legyen számunkra, és amikor egy kicsit jobban megismertük, beszélünk vele, együtt vagyunk vele, akkor bontakozik ki igazából a szerelem. Ha jobban megismerjük a másikat, és nem tetszik, nem felel meg számunkra valamilyen okból, ami általában nem is tudatosodik bennünk, akkor kialak-szik a vonzalom.

Azt hiszem, ezt a fiút, aki már kinyilvánította, hogy te nem vagy vonzó számára, bármennyire is tetszik neked, hagyd békén, ne üldözd, ne erőszakoskodj vele. Csak azt a fiút tudod magadba bolondítani, aki téged vonzónak él meg, akinek te is tetszel, és ezért legyél türelmes a fiúkkal és önmagaddal is. Igyekezz az lenni, aki vagy, egy természetes, vidám, kedves, barátságos, nyitott tini. Egy időre hagyd, hogy a fiúk közeledjenek hozzád, még akkor is, ha még egy ideig nem is jársz senkivel sem.

Az is biztos, hogy ha látják, hogy nem akarsz minden áron járni valaki-vel, nem viselkedsz toladóóan velük (ami sokszor félelemkeltő a másik számára), akkor nagyon gyorsan megtalálod a szíved választottját, akivel kölcsönösen vonzódtok egymáshoz. Addig is barátkozz, lányokkal, fiúkkal egyaránt, mert a barátkozáson keresztül ismerjük meg, és tanuljuk meg, hogy hogyan kell viselkedni egymással. Így tanuljuk meg a viselke-dési jelek olvasását és tolmácsolását, hogy meglássuk: kinek tetszünk, ki-nek nem; kinek mi esik jól stb., hogy jól tudjunk kommunikálni és együtt lenni. Megtanuljuk, hogyan kell kedvelni, szeretni egymást.

Bimbó”

Miért késett a hóvirág?

Későn jött az idén a tél, lassú volt az érkezése, de még lassúbb a távozása. A tél és a tavasz kemény harcot vívtak. Kétszer-háromszor is visszatért a zord évszak: szigorúsága megdermesztette a földet, megfagyasztotta az olvadásnak induló hótakarót. Nem adta át helyét, míg egyszer csak messze délről lágy fuvalmú szellők hízelkedve simogatták körül Tél apó jégcsapos koronáját, zúzmárás bundáját: s aki vitézi tornában legyőzhetetlen volt, ellágyultan esett össze a gyenge kezek simogatása alatt, s utolsó erőinek megfeszítésével északra vonult.

Sötét, szűk udvarokban még maradt hó és jég. Magasabb fekvésű kertekben azonban a tavasz vette át az uralmat. A gyerekek hangos nevetéssel szaladgálnak a gyümölcsös kopár fái alatt: őket az enyhe levegő is mámorba ejti. Tarka pillangó sütkérezik a kerítésen. Egy kisfiú vigyázva közeledik feléje, nyújtja is már a sapkáját, de hirtelen megtorpan óvatosan lépkedő lába. Két szende kis virág emeli rá kérőn fejcskékjét: egy hóvirág s egy szál ibolya. A kék szemű fiú letérdel a virágokhoz, gyökerestül kiemeli a földből, s míg társai cserép után szaladgálnak, simogatja, csókolgatja őket.

– Kis hóvirág, az ibolyával egyszerre virágzol az idén? Tudod, hogy hetek óta várunk reád? Merre jártál, hol késtél? Talán szebb vidékre vágódsz a mi hegyeink közül? Oda, ahol rövidebb a tél, enyhébb a levegő, hamarabb tavaszodik?

A hóvirág szomorúan rázta harangocskáját s hallgatott.

– Nem? – faggatta a kis virágbarát – nem csavarogtunk sehol?, hát akkor miért e nagy szomorúság? Jöjj, telepedjünk ebbe a nap-sütött sarokba és mondd el, mi bántja a szívedet?

– Nagy sora van annak, kispajtás – kezdte vallomását a bánatos hóvirág. – Az Úr zsámolya körül ültünk s vártuk, melyikünket indítja útnak, tavasz jöttét hirdetni a földön. Amíg mi a parancsot vártuk, az éneklő, táncoló angyalok serege hirtelen elcsendesedett s feszült figyelemmel néztek egy kis emberi fészekbe, mely nevetéstől, boldogságtól volt hangos eddig. Egy bájos kismama térdein ringatta még bájosabb két gyermekét, Ilykét, Pistikét. A játék hevében Ilyke egy percre, csak egy rövidke percre elengedte édesanyja óvó kezét, s ez a röpke pillanat elég volt a halál sötét szemű angyalának ahhoz, hogy azt a göndör hajú, mosolygó arcú babát eljegyezze magának.

Mi szorongó szívvel lestük a nagy küzdelmet, melyet Ilyke hozzatartozói a halállal folytattak. Az angyalok nem úgy éreznek, nem úgy gondolkodnak, mint ti, földi emberek. Nekik a halál éppoly kedves testvérük, mint nektek a játszótársaitok. Ha a halandó emberek kicsinyei közül megtetszik nekik valamelyik szép gyermek, leküldik érte a halál angyalát, hogy fönn az égben eggyel több legyen az angyal.

De mi virágok, akik minden évben több-kevesebb időt töltünk a földön, tudjuk, milyen mérhetetlen fájdalmat okoznak az angyalok a szülőknek azáltal, hogy dédelgetett kedvenceiket idő előtt viszik fel az égbe. Látjuk, milyen rettenetes harcot vívnak kedveseikért: milyen kétségbeesés, milyen rettegés fogja el a szívüket, ha a gyász anyala előre veti árnyékát. Ismerjük riadt szemükből a nagy félelmet, ha a halál előhírnökei, a különböző betegségek belopózkodnak a jól zárt ajtók s ablakok résein. Érezzük könnyeik forráságát, halljuk felzokogó sírásuk jáját, ha minden kísérletük, önfeláldozó

ápolásuk gyöngének bizonyul, s életük örömét, létüknek célját elragadja előlük egy felsőbb hatalom.

A mi gyöngé szirmaikkal, bódító illatunkkal veszik körül kedvenceiket utolsó útjukon. Ha mindenki elbúcsúzott már a drága hanttól, mi ott maradunk vele, míg a nap heve szárazra perzseli szirmainkat: ott maradunk, ha eső veri gyöngé testünket: ott, ha a szél rázza a fákról a sárgult lombot: ott, ha hóval borítva a föld. Mi otthon vagyunk élők, holtak birodalmában egyaránt.

– Hóvirág, fehér kis hóvirág – rebegte az érzékeny fiú könnyezve – mondd tovább! Ilykét én is ismertem, szerettem: tavaly húsvétkor meg is öntöttem. Oh, hogy gyöngyözött a nevetése, amikor a locsoló versemben odaértem, hogy: eljöttem az utca legszebb rózsaszálát locsolni, sokáig viruljon, soha el ne hervadjon... És most...

– Most Ilyke felröppent az égbe. Az angyalok nagyon örültek új társuknak. Ily angyal azonban még nem tudott játszani velük. Földi gondokat hozott magával az égbe. Beteg maradt otthon anyuka, Pistike. Lénye még nem egészen égi, már nem egészen földi, hol magához kívánta otthon hagyott kedveseit, hogy tovább is anya térdein játssza gyermeki játékait, hol felgyógyulásukért imádkozva borult a Mindenható trónusa elé. Az ima erősebb volt a vágynál. A betegek felgyógyultak. S míg az angyalok serege felgyógyulásukat leste, siettette, hogy új társuknak minél előbb visszatérjen játékos kedve.

Visszafojtott lélegzettel figyeltünk mi is arra a szomorú fészekre s megfellelőztünk arról, hogy most tavasz kezdete van a földön. Ezért késtünk az idén.

Most azonban kettőzött szorgalommal bontogatjuk szirmainkat. Helyrehozzuk mulasztásunkat. Virágos lesz erdő, mező, rét. Engem pedig, kisfiú, ha szeretsz, elviszel Ily baba sírhalmára, hogy megmondhassam jó édesanyjának, ne sírjon. Ily angyal boldogan játszik már angyaltársaival.

F. Vadnai Hermin

Szeretnél egészségesen étkezni, de nem tudod, hogy mit fogyassz? Hiába figyelsz oda, mégis pluszkilókat szedsz fel? Most megtudhatod, hogy miért.

Mit építsünk be feltétlenül az étrendünkbe, hogy a bőrünk szép legyen?

Főként vitamintartalmuk miatt fontosak a spenót, mángold, brokkoli vagy a káposztafélék, a gyümölcsök közül a málna és a ribizli, de a bőr védelmét szolgálja a megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék- vagy a rendszeres tengeri hal-fogyasztás is.

Melyek a szervezetünkre ártalmas ételek?

Egészségtelen étel nincs. Az a lényeg, hogy miből mennyit fogyasztunk. Vannak olyan élelmiszerek – például a cukorban és/vagy zsiradékokban gazdag ételek –, melyek gyakori, túlzott fogyasztása hosszú távon problémát okoz, de ritkán, mértékkel beilleszthetők az egészséges táplálkozásba.

Hogyan épül fel az egészséges étrend?

Étrendünk energiát adó (szénhidrátok, zsírok, fehérjék) és energiát nem adó (vitaminok, ásványi anyagok) tápanyagokból épülnek fel. A cukrok napi fogyasztása ne haladja meg az összes energiafelvételt

ZSIBONGÓ

Kérdések az egészséges táplálkozásról

tíz százalékát, de a rostokban gazdag, összetett szénhidrátoknak a napi energiafelvétel 55–57 százalékát kell kitenniük. Az összes energiafelvétel 13 százalékát fele-fele arányban állati és növényi eredetű fehérjéből kell biztosítani.

Miért szedhetünk fel pluszkilókat akkor is, ha odafigyelünk az étkezésre?

Az egészséges életmód feltétele az egészséges táplálkozás és testmozgás. A lényeg, hogy a felvett energia (kalória) azonos legyen a felhasznált kalóriával, így nincs sem hízás, sem fogyás.

– 500 millió évvel ezelőtt egy nap csak 20,6 órából állt.

– A ketchup Kínából származik.

– Leonardo da Vinci képes volt egy időben az egyik kezével írni, a másik kezével pedig rajzolni. Leonardo da Vinci kéziratait csak tükörből lehet elolvasni.

– A pókháló egy hihetetlenül erős anyag: a vastagságához viszonyítva jóval erősebb, mint az acél. Szakértők szerint egy ceruza-vastagságú pókháló kötél meg tudna állítani egy Boeing-747 óriásgépet repülés közben.

– A sakkban használt „sakk-matt” kifejezés alapja a perzsa „Shah Mat”, aminek jelentése: „a király halott”.

– A testen belül a fájdalom kb. 110 m/s sebességgel terjed.

Érdekességek

– A történelem legrövidebb háborúja Anglia és Zanzibár között dúlt 1896-ban. Zanzibár 38 perc után letette a fegyvert.

– A Tyrannosaurus Rex legközelebbi ma is élő rokona: a csirke.

– A vakok írását egy 5 éves francia fiú, Louis Braille fejlesztette ki. Braille 3 éves korában vakult meg, miközben apja szerszámaival játszott, és az egyik kiszúrta a szemét.

– A világtörténelem leghosszabb műsormegszakítását a BBC követte el. Egy Miki

egér rajzfilmet szakítottak félbe azzal a hírrel, hogy kitört a második világháború. Hat év múlva aztán folytatták a félbeszakadt rajzfilmet, pontosan attól a ponttól, ahol anno abbahagyták.

– Az alma a rózsák családjába tartozik.

– Az ember nem képes nyitott szemmel tüsszenteni. Tüsszentés közben az ember szíve egy millisecundumra megáll.

– Az emberi hajsza 3 kg-ot bír el.

– Az ujjlenyomathoz hasonlóan a nyelv rajzolata is teljesen egyedi.

– Boleyn Annának, VIII. Henrik második feleségének az egyik kezén hat ujj volt. Egész életében kesztyűt viselt, hogy leplezze testi deformációját.

– Egy doboz Coca Cola Light fennmarad a víz színén, míg a normál változat lesüllyed.

– Egy ember éjszakánként átlagosan ötször álmodik. Minden ilyen álmorészlet hosszabb az előzőnél, az első időtartama mintegy 10 perc, az utolsó pedig 45 perc.

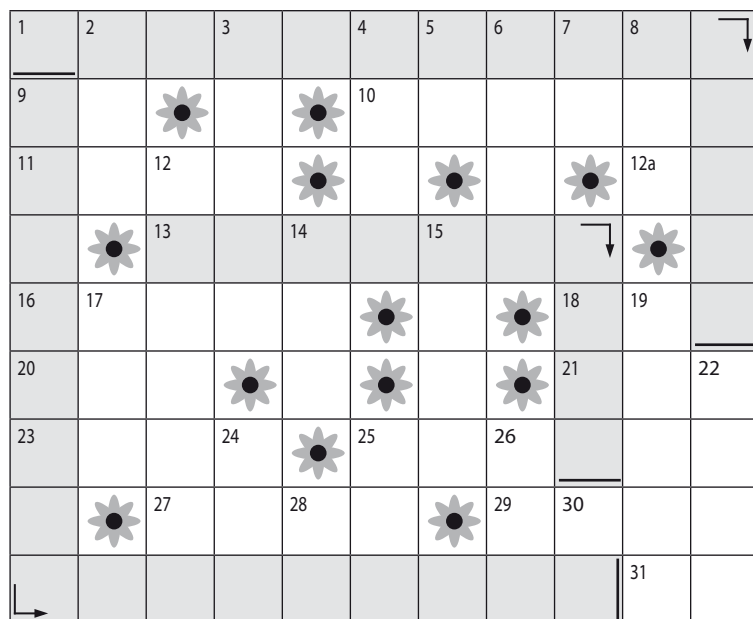
– Egy műanyag doboz körülbelül 50 000 év alatt bomlik el.

– Egy órán át tartó fejhallgató-viselés a fülben tanyázó baktériumok számát a hétszeresére növeli.

– Görögország nemzeti himnusza 158 versszakból áll. Senki nincs az országban, aki kívülről tudná az összeset.

– Limában (Peru) szobrot állítottak Micimackónak.

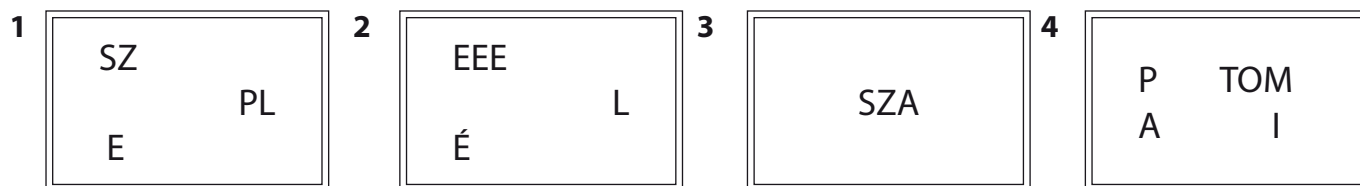
Keresztrejtvény

1848-as katonanóta.

Vízszintes sorok: 1. A katonanóta első része, 9. Tágas mélység (ék. h.), 10. Szántóeszköz része, 11. Kenőanyag is lehet, 12/a. Kicsinyítő képző, 13. A katonanóta befejező része, 16. Másképpen, 18. Robbanószer, 20. Külföldön élő magyar szobrász, Amerigo ..., 21. Zsírparna fordítva, 23. Lendület, 25. Nyomában jár, 27. Ady Endre műzsája, 29. Meglepetés szava, 31. Jótékonykodik.

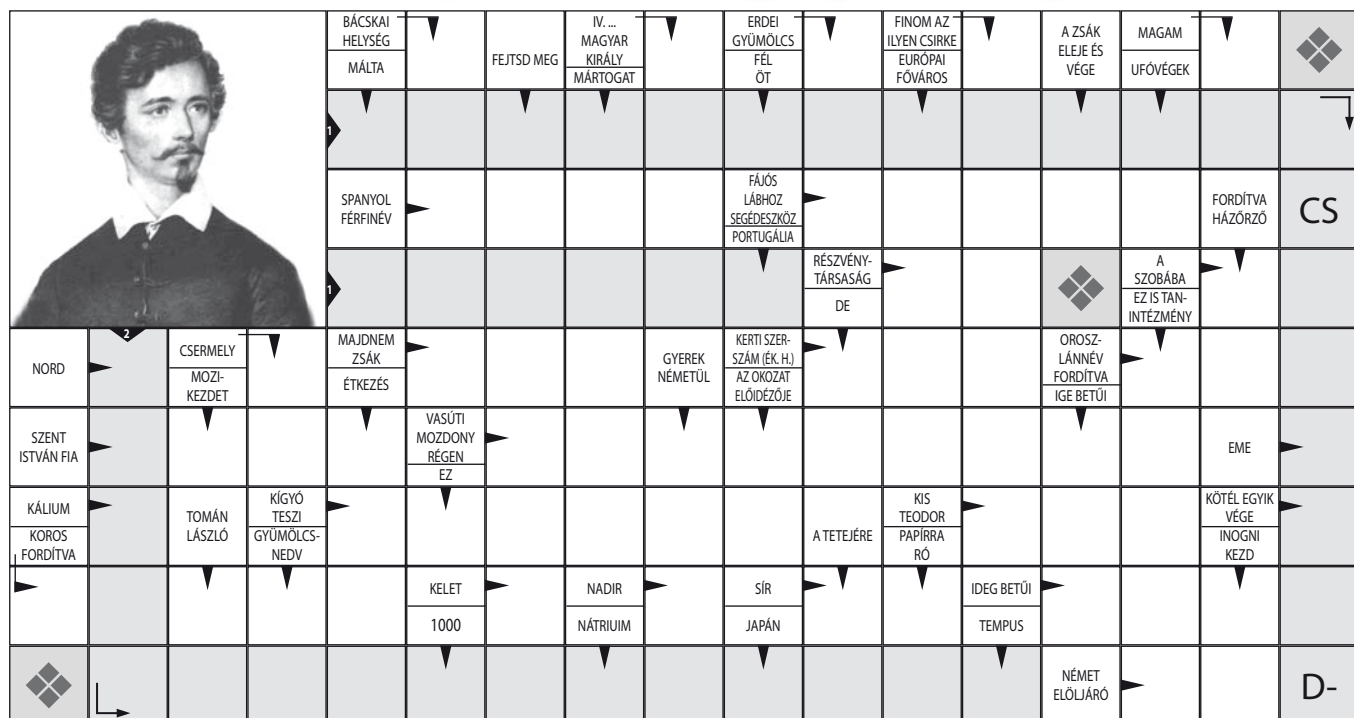
Függőleges sorok: 2. Sor betűi, 3. Had, 4. Terézke, 5. Habram Károly, 6. Etel betűi, 8. Ázsiai szarvasmarha, 9. A katonanóta folytatása, 12. Zavaró, 14. Lóbiztató szó, 15. Ilyen kanál is van, 17. Szélhárfa, 19. A megfázás velejárója, 22. Hadi betűi, 24. Fordítva az öröklődés hordozója, 25. Mint szerbül, 26. Magot a földbe juttat, 28. D. Y., 30. Német igen.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (9.)

1848. március 14-én, a magyar forradalom előestéjén a forradalmi ifjak véleményét Petőfi Sándor így fogalmazta meg:

Anagramma

Y	U	K	O	N

BÖGRE

KÖRÖM

NÉGER

ZÁLOG

TÜZES

RONDA

ÉRMES

TÁLAL

GYANÚ

DRÁMA

A szavak betűit rakd más sorrendbe (csak vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj) és írd be a rejtvényrácsba.

Ha jól csináltad, akkor a kiemelt oszlopban az 1848-as forradalom honvédtábornokának nevét kapod.

Fele így, fele úgy

	A	L	A	
	N	L	L	
	Ü	N	É	
▶	I	N	N	
▶	L	L	A	
▶	É	N	I	
☀	☀	☀	☀	

▶ Pótold a hiányzó betűket. Az első három sorban jobbról balra, az utolsó háromban balról jobbra. A két kiemelt oszlopban egy budapesti kávéház nevét kell kapnod. Innen indultak el Petőfiék 1848. március 15-én.

Lóugrásban

S	A	O	C	R
N	I	Á	M	S
Z	O	D	V	H
N	Á	L	L	J
M	Á	A	J	I

A rejtvényben az 1848-as szabadságharc Aradon kivégzett két hős honvédtábornokának nevét találod, ha a lóugrás szabályai szerint fejtet meg.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1					
2					
3					
4					
5					
6		ZS			

Meghatározások:

1. Kis Mária,
2. Pengetős
hangszer,
3. A harang
hangja,
4. Igazi,
5. Korcsolyázó
gyereknyelven,
6. Aszalt szőlő.
Az átlóban egy
tavasszal virágzó
díszcserje virágá-
nak neve alakul ki.

Se eleje, se vége

	O	R	O	
	L	A	D	
	E	H	É	
	R	K	Ö	
	E	R	K	
	D	E	É	

Az 1848-as
forradalom nagy
költőjének nevét
kapod, ha elől-hátul
kipótold a beírt
betűket.

A 8. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Elég lesz négyre, nyolcat nem tudnék megenni.

Betűrejtvények

1. lebzsel, 2. féltelek, 3. sebes, 4. félévi szünet

Anagramma

Kosztolányi

Kiegészítés

Vízszintesen: Bandi, Andor, Berta, Ilona, Tímea, Simon

Függőlegesen: Babits

Kitöltőcske

vizes

Lóugrásban

1. jégvirág, 2. korcsolya, 3. megfázás, 4. félévi szünet

A 7. skandináv rejtvény megfejtése:

JOHN H. GLENN, MERCURY ŰRKABIN

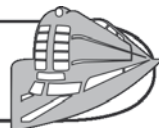
Könyvjutalmat kap:

Szécsényi Kata, A da

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Kislány az aranykalitkában

Dél-Ázsia számos országában mind a mai napig tisztelnek olyan fiatal lányokat, akikről azt hiszik, hogy valamilyen nagyhatalmú istennő öltött testet bennük. A hindu mitológia számos istenasszonyt ismer. Mindannyiuk közül sok helyen a félelmetes Durga a legnépszerűbb. A nepáli élő istennőket az ő inkarnációjának tartják. Több is van belőlük. A számos kumári közül az ország fővárosában, Katmanduban élő istennő a leghíresebb. A királyság idején fontos politikai szerepet is betöltött. Évente egy alkalommal maga az ország uralkodója látogatott el hozzá. A hagyományok szerint a kumári belelát a jövő titkaiba. Az ifjú istennőt megfigyelve következtetni lehet arra, hogy a közeljövőben mi vár az uralkodóra, az országra és az emberekre.

A kumárit még egészen kiskorában választják ki. Szinte kivétel nélkül egy javarészt buddhista vallású nepáli kisebbség, a nevárik egyik kasztjából kerül ki. A kaszt tagjai gazdag ötvösök, ékszerészek, akik híresek arról, hogy milyen finoman megmunkált ezüst- és aranytárgyakkal díszítették fel a királyi udvart, a nemesek palotáit, a kolostorokat és a templomokat. A kiválasztás egyszerre áldás, de néha átok is. A gyermeket kiszakítják a családjá köréből, és a szüleiivel csupán azután találkozhat, hogy az első menstruálása után kiszáll belőle az isteni erő. A néphit szerint vérével együtt az isteni erő is távozik belőle, és ekkor új istennőt kell keresni. Amikor a régi kumári tanácsadói és erői észreveszik, hogy védencük már nem istennő, azonnal megpróbálják megkeresni az utódját.

Hagyományosan az élő istennőt öt magas rangú buddhista pap és a királyi udvar legmagasabb rangú papja választotta ki. Rajtuk kívül még a királyi asztrológus is bekapcsolódott a keresésbe. Gondosan megvizsgálva a szóba jöhető jelöltek horoszkópját, ügyelt arra, hogy kizárólag olyan kislány költözzön be az istennő palotájába, akinek horoszkópja tökéletesen

szövegben állt a királyéval. A részletes vizsgálat kiterjedt a jelöltek családjára is.

A kiválasztott kislányok többnyire nagyon szépek, még fontosabb, hogy tökéletesen egészségesek legyenek. Nepálban nem is annyira egyszerű megfelelni ennek a feltételnek. A szegénység miatt nagyon sok az alultáplált ember, a fertőző betegségek – például a tuberkulózis – nem kímélik a gazdag aranyműveseket sem.

A Katmanduban élő istennő otthona egy csodálatos palota, a Kumari Ghar. Csak piros ruhát viselhet, és a haját kontyba kötve kell hordania. Mivel istennő, ezért senki sem adhat neki parancsokat, ám felügyelői elvárják tőle, hogy úgy viselkedjen, ahogy az elvárható. Lába nem érintheti meg a talajt. Attól a pillanattól kezdve, hogy magára öltötte a kumári díszruháját, már csak szőnyegen járhat.

Évente 13 alkalommal hagyhatja el a palotáját. Útközben pénzt szór a tömeg közé. Gyakran fogad kérelmezőket. Ha a kumári felnevet vagy sírni kezd, az annak a jele, hogy a kérelmező súlyosan megbetegszik. Ha zokog, vagy a szemét dörzsöli, az azt mutatja, hogy a kérelmezőnek már csak órái vannak hátra az életéből. Az élő isten hétköznapijai közül kiragogy az egyik legfontosabb hindu ünnepség, az Indra Dzsátra forgataga, kora ősszel. Kísérői ilyenkor a legpompásabb öltözeteket adják a kumárirra. Fényűzően feldíszített szekéren körbejárja Katmandu óvárosát. Az utcák megtelnek a füstölők illatával, a tereken és lapos háztetőkön nincs egy talpalatnyi hely sem,

mindenütt ott tolonganak a kiöltözött helybeliek, hogy életükben legalább egy alkalommal tanúi lehessenek az élő csodának.

Az isteni hatalom ugyanolyan váratlanul hagyja el az élő istennő testét, ahogy jött. Egyetlen sérülés vagy komolyabb betegség elég ahhoz, hogy a kislány visszakerüljön a halandók világába. Az első menstruáció megázó élmény lehet egy serdülő lány számára, de a kumárik esetében sokkal drámaibb változással jár. Kísérői a tudtára adják, hogy az istennő elhagyta a testét, és most már ő is újra egyszerű halandó. Mielőtt visszatérne az emberek világába, tizenkét napra bezárják a sötétbe. Ez idő alatt nem pillanthatja meg a nap fényét, és nem beszélhet egyetlen halandóval sem. Miközben megkezdődik az új istennő kiválasztása, elődjére további hosszú szertartások várnak. Egymás után megfosztják az isteni hatalom szimbólumaitól. Csak egy aranypénz és egy vörös színű szövetdarab emlékezteti arra, hogy istennő volt. Visszatérhet a családjához. Sokan nehezen birkóztak meg azzal, hogy ismét közönséges halandóként éljenek. Ma a kumárik némi havi nyugdíjat kapnak, és szociális munkások felügyelnek rájuk.

A mai kumárik tizenévesen otthonukba visszatérve világias, sőt olykor nyugatias életstílus szerint élhetnek. Az élő istenség hagyományát a királyságot felváltó maoista kormányzat nem számolta fel. Néhány évvel ezelőtt már az ő irányításukkal választották ki az istenség új inkarnációját, a hároméves Matina Sákját.

V. Cs. B.

Díjözön a zene és a film területén

Az utóbbi időben rengeteg díj talált gazdára, mind a zene, mind a film világában. Grammy, Brit Awards, Oscar-díj, Aranymálna – csak hogy egy párat említsek a jelentősebbek közül. Ahogyan eddig is, voltak csalódások és örömkönnyeek, sikeres és melléfogott fellépések, szép ruhák és kirívó kacatok...

53. Grammy Awards

Lady Antebellum

A Grammy-díjat az amerikai zeneipar legrangosabb elismeréseként emlegetik. Az idén mindenkit nagyon meglepett, hogy a két legtöbb jelölést begyűjtő előadó, a tíz kategóriában szereplő Eminem és a hetet kiérdemelt Bruno Mars végül csak mellékszereplő volt. Ők sem maradtak díj nélkül, de legtöbbet, ötöt, a Lady Antebellum countryzenei trió zsebelt be. Csak az év albuma kategóriában sikerült legyőzni őket a kanadai Arcade Fire együttesnek, a The Suburbs című nagylemezével.

Az év felvételéért és az év daláért járó díjat tehát Lady Antebellum nyerte, továbbá ők lettek a legjobb countryzenekar, és természetesen övéké a legjobb countrydal és countryalbum. Legjobb új előadónak Esperanza Spaldingot kiáltották ki. Popkategóriában Lady Gaga, Bruno Mars, a Train, Michael Bublé nyertek, a legjobb popegyüttműködés címén pedig Herbie Hancock, Pink, Seal, India. Arie, Jeff Beck, Konono N°1 & Oumou Sangaré vehették át a díjat. Instrumentális popműfajban Jeff Back és a Larry Carlton & Tak Matsumoto kettős aratott. Rock- és metálkategóriában Paul McCartney, The Black Keys, Them Crooked Vultures, Iron Maiden, Jeff Beck, Neil Young és a Muse kapott Grammy-díjat. Dance- és elektronikai zenében Rihanna és a La Roux bizonyult a legjobbnak. R&B műfajban a Fantasia, Usher, Sade és a John Legend & The Roots nyert. A rapben végre Eminem is díjat kapott, továbbá a Jay Z duók (Alicia Keyszel és a Swizz Beatzcal). Countryban nehéz volt szóhoz, azaz díjhoz jutni Lady Antebellumék mellett, de ez mégis sikerült Miranda Lam-

bertnek és Keith Urbannak, de díjazták a Zac Brown Band együttműködését Alan Jacksonnal is. Amiről biztosan emlékezetünkben marad az idei Grammy, hogy Lady Gagát egy tojásban hozták a díjátadóra, Christian Guilera hasra esett, Gwyneth Paltrow pedig énekléssel és táncolással próbálkozott.

31. Brit Awards

Tinie Tempah

Csupán két nappal a Grammy Awards után, a londoni O2 Arena adott otthont a 31. BRIT Awardsnak, amelyet a legrangosabb brit könyvzenei díjátadóként emlegetnek. Az est házigazdája James Corden színész, humorista volt.

A legtöbb, négy jelöléssel rendelkező Tinie Tempah londoni rapper két elismeréssel távozott, a kanadai Arcade Fire pedig mindkét jelölését díjra váltotta. A The Suburbs című harmadik stúdióalbumukat a Grammin ugyebár az év albuma kategóriában díjazták, így a briteknél a legjobb nemzetközi albumnak lett kikiáltva. A legnagyobb meglepetés a brit, azaz a hazai terep énekesnőinek esetében történt. A zsűri a mindössze huszonegy éves Laura Marling folkénekesnőt emelte ki győztesnek. Igaz, hogy a tavaly márciusban kiadott I Speak Because I Can című második stúdióalbumáról dicsőímnuszokat zeng a szakma, de olyan vetélytársakat utasított maga mögé, mint Cheryl Cole vagy Ellie Goulding. Az említetteken kívül a brit kategóriában díjat kapott még a Mumford & Sons, a Plan B, Laura Marling, legjobb zenekarként a Take That, és Markus Davis producer. Nemzetközi mezőnyben az Arcade Fire-on kívül Rihanna és Cee Lo Green is nyert, míg a legjobb nemzetközi új előadónak Justin Bieber kiáltották ki. A kritikusok díját Jessie J vette át.

83. Oscar-díj-átadó

Nem okozott túl nagy meglepetést a 2011-es díjkiosztó. Ahogy mondani szokták, követ-

Colin Firth

ték a papírfomat, így senki sem csodálkozott a győztesek kilétén. Tarolt A király beszéde, a legjobb film lett, a legjobb rendezés díját is megkapta, míg Colin Firth a legjobb férfi főszereplő díjat vette át a filmben nyújtott alakításért. A legjobb női főszereplő Natalie Portman lett, akit A fekete hatyú című film tett díjazottá. A mellékszerepekért járó díjat Christian Bale és Melissa Leo vette át, mindkettőjüket A harcos című filmben láthatjuk. Legjobb animációs film a Toy Story 3 lett. A király beszédéhez hasonlóan az Eredet is három Oscart zsebelt be, de főleg technikai kategóriában. Hasonlóképpen járt A közösség hálója film is, amely nagy esélyes volt, de végül a legjobb vágásért, a legjobban adaptált forgatókönyvért és a legjobb filmzenéért kapott díjat. Egyébként ez a filmzene Trent Reznor, a Nine Inch Nails frontemberének és zeneszerzőtársának, Atticus Ross munkája, korábban az Aranyglóbuszt is megkapták érte. A legnagyobb csalódást A félszemű alkotás okozott, a Coen fivérek filmje a díjak szempontjából nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Ez az Oscar-díj-átadó gála bizonyára azért marad emlékezetes, mert Melissa Leo egy csúnya szót mondott a késleltetés nélküli egyenes adásban, Christian Bale viszont nem káromkodott, pedig sokan tartottak tőle. Egyesek örömére, mások keserűségére Gwyneth Paltrow itt is dalra fakadt.

31. Arany Málna-díj-átadó

Az Arany Málna-díjakat (rövid angol nevén Razzie-ke) hagyományosan egy nappal az Oscar-gála előtt osztják ki Los Angelesben. Az utolsó léghajlító kapta a legrosszabb filmért, a legrosszabb rendezésért és a legrosszabb forgatókönyvért járó, a benne szereplő Jackson Rathborne pedig elnyerte a legrosszabb férfi mellékszereplőnek járó díjat. Jessica Albának jutott a legrosszabb női mellékszereplőnek járó Arany Málna-díj az Utódomra ütők, a Valentin-nap, a Gyilkos bennem és a Machete című filmben nyújtott alakításaiért. A Szex és New York 2 című film három Arany Málnát is kapott, köztük a legrosszabb női főszereplőnek járó díjat, amelyet a teljes női főszereplőgárdájának, Sarah Jessica Parkernek, Cynthia Nixonnak, Kim Cattrallnak és Kristin Davisnek ítéltek oda. Ashton Kutcher kapta a legrosszabb férfi főszereplőnek járó Arany Málnát a Valentin-nap című filmben nyújtott alakításáért. A díjazottak ritkán jelennek meg az ünnepélyes díjkiosztón. Ezúttal is így történt, egyetlen hollywoodi sztár sem jelent meg.

Összeállította: L. M.

Nem fogadná vissza

Taylor Swift countryénekesnő teljesen kiborult, amikor pár hónap lángoló szerelem után dobta őt a jóképű színész, Jake Gyllenhaal. Azóta viszont számos pletyka látott napvilágot, miszerint a pár újra találkozgat. Sokan óva intik ettől a sztárt, különösen azok után, hogy Jake telefonon szakított vele. Az énekesnő egy magazinnak elmondta, hogy Jake bocsánatot kért tőle. Azzal mentetgetőzött, hogy akkoriban szörnyen összezavarodott volt. Megegyeztek tehát, hogy nincs köztük harag, de a bizalmat már nehéz helyreállítani: – A soha ne mond soha, örök érvényű mondás viszont ez esetben is érvényes – jegyezte meg az énekesnő.

Az örült zaklató

A sztárok életét sokszor örült zaklatók keserítik meg. Távol tartási végzést adott ki a bíróság Sharon Stone örült zaklatója ellen. Sharon Stone-t, a 38 éves Bradley Gooden sokkolta, aki egyszerűen betört a színésznő házába és ott várt rá. A zavart férfi Hillary Clinton fiának vallotta magát, és Bobby Joe Clintonként mutatkozott be, de a színésznő természetesen azonnal rendőrt hívott. A zaklató azt is mondta az egyenruhásoknak, hogy az ingatlant az édesanyja ajándékozta neki, ezért hatolt be oda. A bírósági jelentések megszállott, labilis mentális állapotban lévő, téveszméktől szenvedő embernek írták le Goodent, de Sharon Stone-t ez cseppet sem vigasztalta meg. Nagyon megijedt, és távol tartási végzést kért a bíróságtól, amit azonnal meg is kapott. Ennek értelmében a férfinak

legalább 90 méterre kell tartózkodnia a jövőben a sztártól és a családjától is. A következő tárgyaláson kiderül az is, hogy szükséges-e a távol tartási végzés meghosszabbítása. Addig is rendőrök vigyáznak Sharon Stone családjára, és éjjel-nappal egyenruhások őrködnek a háza körül.

Jó példát mutatna

Tinie Tempah brit rapper azt szeretné, ha jó háttal lenne rajongóira. Debütáló albumával, a Disc-Overyvel a csúcsig katapultált, de ahelyett, hogy hátradőlve élvezné a sikert, további nagy tervek szöveget. Fejébe vette azt is, hogy változtat egyes berögződéseken: – Rohadtul idegesít, amikor valakik azzal jönnek, hogy mennyire választékosan fogalmazok, és milyen okosan gondolkodom a világ dolgairól. Örülök kellene, hogy ilyesmit mondanak rólam, de jól tudom, mi ennek a kiváltója. A rapperek és a popsztárok általában a minősíthetetlen viselkedésükkel elérték, hogy az emberek karrierista, önző idiótáknak tartsák őket. Nem fogok papolni, inkább bebizonyítom, hogy ebben a velejéig mocskos popbizniszben is lehet normálisan viselkedni. Hiszek Istenben, de nem csak emiatt vagyok tekintettel másokra. Szorgalmasan dolgozok, hogy valóra váltsam az álmaimat, és alapból nem csinállok hülyeségeket – fakadt ki egy interjújában, majd azt is hozzátette, hogy semmivel sem érzi különbnek magát egy átlagembernél.

Saját divatmárkára vágyik

Vanessa Hudgens az idén egy világhírű divatcég arca lett, de úgy látszik, nem elég neki a trendek bemutatása, minden vágya, hogy tervezzen: – Nagyon szeretem a divatot, és a dolgokat a kreatív oldalukról megközelíteni. A divat számomra alkotás, éppen ezért nemcsak bemutatni, de megalkotni is szeretném a ruhákat, kiegészítőket. Számomra remek lehetőség, hogy egy neves divatcég

arca lehetek, mert közben láthatom, hogyan zajlik a teljes folyamat, betekintést nyerhetek a munkájukba, a kulisszák mögé – mesélte a sztár. Vanessa természetesen

azzal is tisztában van, hogy rengeteget kell még tanulnia ahhoz, hogy igazi divattervező válhasson belőle. Első lépésként papírra veti a saját terveit.

Ala je lep ovaj svet! – De szép ez a világ! elnevezésű szavalóverseny

Az idén is megtartották február 18-án Óbecsén a községi szavalóversenyt. A Népkönyvtár adott helyet e rendezvénynek. Szép számban jöttek el az óbecsei diákok, szerbek, magyarok, hogy aztán a legjobbak március 7-én Szabadkán, a körzeti vetélkedőn mutassák meg tudásukat.

Kinka Erzsébet, a könyvtár igazgatónője köszöntötte a szavalókat, az őket fölkészítő tanítókat, tanárokat meg a nagyszámú közönséget.

– ...Kiállni ide, mindannyiunk elé, és tolmácsolni a költők üzenetét, nem könnyű dolog. Teszitek ezt azért, mert szeretitek az irodalmat. Az irodalom pedig szinte köldökzsinórként kapcsolódik az anyanyelvhez, és bizony nagyon fontos dolog megőrizni az anyanyelvünket. Ebben ti is a segítségünkre vagytok. A szavalóverseny éppen az anyanyelvi világnap közvetlen közelében van, és a versmondásokkal ne felejtsetek el, hogy az anyanyelvetek megőrzésének legszebb példáját mutatjátok.

A versek az élet különböző területeire visznek bennünket, de röppíthetnek a csodák világába is. Rohanó világunkban pedig nagy dolog megállni, és átadni magunkat a csodának. Minden egyes vers feldolgozásával, nemcsak a versmondó lelki világa, hanem mi mindannyian gazdagodunk...

A vetélkedő az eredményhirdetéssel végződött.

Az alsósok közül:

1. Živkov-Andričin Klementina, 3. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse
2. Nikolina Tomašić, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse
3. Teodora Česljarov, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A felsősök kategóriájában:

1. Péter Lea, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse
2. Pásztor Timea, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse
3. Isidora Obradović, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A középiskolások csoportjának győztesei:

1. Pataki Lucia, I. osztály, közgazdasági középiskola, Óbecse
 2. Gordana Adamov, I. osztály, gimnázium, Óbecse
 3. Bojana Pejović, III. osztály, közgazdasági középiskola, Óbecse
- Gratulálunk!

K. E.

Az általános iskolák győztesei

Arnold Schwarzenegger háromméteres szobrot kapott

Személyesen vette szemügyre Arnold Schwarzenegger filmszillagból lett politikus azt a közel háromméteres szobrot, amelyet Idaho államban készítenek róla. A 63 éves híresség azért repült Los Angelesből Lewiston városába, hogy megnézze a szobrot – közölte a helyi KBOI2 televíziós csatorna. Az egykori Mr. Universum életnagyságúnál is nagyobb mását egy Ralph Crawford nevű művész készíti, és testépítő pózban ábrázolja a színészt, Kalifornia állam volt kormányzóját. A szobor később Ausztriába, a Schwarzenegger nevét viselő múzeumba kerül.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uti 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■